

21999A0917(01)

17.9.1999

DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

L 246/3

UMOWA O PARTNERSTWIE I WSPÓŁPRACY

między Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Azerbejdżańską, z drugiej strony (*)

KRÓLESTWO BELGII,

KRÓLESTWO DANII,

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC,

REPUBLIKA GRECKA,

KRÓLESTWO HISZPANII,

REPUBLIKA FRANCUSKA,

IRLANDIA,

REPUBLIKA WŁOSKA,

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA,

KRÓLESTWO NIDERLANDÓW,

REPUBLIKA AUSTRII,

REPUBLIKA PORTUGALSKA,

REPUBLIKA FINLANDII,

KRÓLESTWO SZWECJI,

ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

Umawiające się Strony Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

zwane dalej „Państwami Członkowskimi”, oraz

WSPÓLNOTA EUROPEJSKA, EUROPEJSKA WSPÓLNOTA WĘGLA I STALI ORAZ EUROPEJSKA WSPÓLNOTA ENERGII ATOMOWEJ,

zwane dalej „Wspólnotą”,

z jednej strony, oraz

REPUBLIKA AZERBEJDŻAŃSKA,

z drugiej strony,

UWZGLĘDNIAJĄC więzi istniejące między Wspólnotą, jej Państwami Członkowskimi a Republiką Azerbejdżańską, a także wspólnie uznawane wartości,

UZNAJĄC, że Wspólnota i Republika Azerbejdżańska pragną wzmocnić te więzi i ustanowić partnerstwo oraz współpracę, która wzmocniłaby i poszerzyła istniejące już między nimi stosunki, w szczególności na podstawie Umowy między Europejską Wspólnotą Gospodarczą oraz Europejską Wspólnotą Energii Atomowej a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich w sprawie handlu i współpracy handlowej i gospodarczej, podpisanej dnia 18 grudnia 1989 r.,

(*) Umowa sporządzona w jedenastu językach urzędowych Unii Europejskiej (hiszpańskim, duńskim, niemieckim, greckim, angielskim, francuskim, włoskim, niderlandzkim, portugalskim, fińskim i szwedzkim) została opublikowana w Dz.U. L 246 z 17.9.1999, str. 3.

Wersje w językach: czeskim, estońskim, łotewskim, litewskim, węgierskim, maltańskim, polskim, słowackim i słoweńskim są opublikowane w niniejszym tomie wydania specjalnego 2004.

UWZGLĘDNIAJĄC, że Wspólnota i jej Państwa Członkowskie oraz Republika Azerbejdżańska wyrażają wolę wzmocnienia swobód politycznych i gospodarczych leżących u podstaw partnerstwa,

UZNAJĄC w tym kontekście, że wspieranie niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej Republiki Azerbejdżańskiej przyczyni się do zachowania pokoju i stabilności w Europie,

UWZGLĘDNIAJĄC, iż Strony wyrażają wolę działania na rzecz pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego i rozstrzygania sporów na drodze pokojowej, a także współpracy zmierzającej do realizacji tych celów w ramach Narodów Zjednoczonych oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE),

PRAGNĄC wspierać proces współpracy regionalnej z krajami sąsiadującymi w dziedzinach, których dotyczy niniejsza Umowa, w celu promowania dobrobytu i stabilności w regionie, w szczególności inicjatyw na rzecz wzmocnienia współpracy i wzajemnego zaufania między Niepodległymi Państwami regionu Zakaukazia i innymi krajami sąsiednimi,

UWZGLĘDNIAJĄC, że Wspólnota i jej Państwa Członkowskie oraz Republika Azerbejdżańska zobowiązały się z całą stanowczością do pełnej realizacji wszystkich zasad i postanowień zawartych w Akcie końcowym Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (KBWE), w dokumentach końcowych szczytów w Madrycie i w Wiedniu, w dokumencie z Konferencji KBWE w Bonn w sprawie współpracy gospodarczej, w Paryskiej Karcie Nowej Europy i w dokumencie helsińskim KBWE „Wyzwania czasu przemian” z 1992 r., oraz w innych dokumentach OBWE o zasadniczym znaczeniu,

PRZEKONANI o fundamentalnym znaczeniu zasad państwa prawa i przestrzegania praw człowieka, szczególnie praw mniejszości, wprowadzenia systemu wielopartyjnego oraz wolnych i demokratycznych wyborów, a także liberalizacji gospodarczej mającej na celu wprowadzenie gospodarki rynkowej,

UZNAJĄC, iż pełne wykonanie niniejszej Umowy o partnerstwie i współpracy zależy od oraz przyczyni się do dalszej realizacji reform politycznych, gospodarczych i prawnych w Republice Azerbejdżańskiej, a także wprowadzenia czynników niezbędnych do współpracy, w szczególności w świetle wniosków z Konferencji KBWE w Bonn,

PRAGNĄC nawiązać i rozwijać regularny dialog polityczny na temat kwestii dwustronnych, regionalnych i międzynarodowych, będących przedmiotem wspólnego zainteresowania,

UZNAJĄC I POPIERAJĄC wolę nawiązania ścisłej współpracy z instytucjami europejskimi przez Republikę Azerbejdżańską,

UWZGLĘDNIAJĄC konieczność popierania inwestycji w Republice Azerbejdżańskiej, w szczególności w sektorze energii, oraz ze względu na znaczenie, jakie Wspólnota i jej Państwa Członkowskie przywiązują do zrównoważonych warunków dostępu do produktów energii, ich tranzytu na wywóz; potwierdzając przywiązanie Wspólnoty, jej Państw Członkowskich i Republiki Azerbejdżańskiej do Europejskiej Karty Energetycznej oraz do pełnego wykonania Traktatu Karty Energetycznej oraz Protokołu Karty Energetycznej dotyczącego efektywności energetycznej i odnośnych aspektów ochrony środowiska,

UWZGLĘDNIAJĄC starania wspólnotowe zmierzające do zapewnienia, w miarę potrzeb, współpracy gospodarczej i pomocy technicznej,

MAJĄC NA UWADZE fakt, że Umowa może pomóc w stopniowym zbliżeniu między Republiką Azerbejdżańską a szerszym obszarem współpracy w Europie i w regionach sąsiadujących, jak również w stopniowej integracji w otwartym systemie międzynarodowym,

UWZGLĘDNIAJĄC, że Strony zobowiązały się do liberalizacji handlu, zgodnie z zasadami Światowej Organizacji Handlu (WTO),

ŚWIADOMI konieczności poprawy warunków wpływających na działalność gospodarczą i inwestycje, jak również warunków w takich dziedzinach, jak zakładanie przedsiębiorstw, zatrudnienie, świadczenie usług i przepływ kapitału,

PRZEKONANI, że niniejsza Umowa stworzy między Stronami nowy klimat w ich stosunkach gospodarczych, w szczególności w zakresie rozwoju handlu i inwestycji, które są najistotniejszymi instrumentami restrukturyzacji gospodarczej i modernizacji technologicznej,

PRAGNĄC nawiązać ścisłą współpracę w dziedzinie ochrony środowiska, mając na względzie współzależność istniejącą w tej dziedzinie między Stronami,

UZNAJĄC, że współpraca na rzecz zapobiegania i kontroli nielegalnej imigracji stanowi jeden z priorytetowych celów niniejszej Umowy,

PRAGNĄC stworzenia współpracy kulturalnej i poprawy przepływu informacji,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Ustanawia się partnerstwo między Wspólnotą i jej Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Azerbejdżańską, z drugiej strony. Cele partnerstwa są następujące:

- stworzenie odpowiednich ram dla dialogu politycznego między Stronami w celu umożliwienia rozwoju stosunków politycznych,
- popieranie starań podjętych przez Republikę Azerbejdżańską w celu umocnienia demokracji, rozwoju gospodarki i doprowadzenia do końca procesu przechodzenia do gospodarki rynkowej,
- wspieranie handlu i inwestycji, jak również harmonijnych stosunków gospodarczych między Stronami sprzyjających ich trwałemu rozwojowi gospodarczemu,
- stworzenie podstaw współpracy prawnej, gospodarczej, społecznej, finansowej, obywatelskiej, naukowej, technologicznej i kulturalnej.

TYTUŁ I

ZASADY OGÓLNE

Artykuł 2

Poszanowanie demokracji, zasad prawa międzynarodowego oraz praw człowieka, określonych w szczególności w Karcie Narodów Zjednoczonych, Akcie końcowym z Helsinek i w Paryskiej Karcie Nowej Europy, jak również zasad gospodarki rynkowej, w tym ogłoszonych w dokumentach z Konferencji KBWE w Bonn, stanowi podstawę polityki wewnętrznej i zagranicznej Stron oraz podstawowy element partnerstwa i niniejszej Umowy.

Artykuł 3

Strony uznają, że dla przyszłego dobrobytu i stabilności najistotniejsze jest, aby nowe niepodległe państwa powstałe w wyniku rozpadu Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, zwane dalej „Niepodległymi Państwami”, podtrzymywały i rozwijały współpracę między sobą, zgodnie z zasadami zawartymi w Akcie końcowym z Helsinek i zgodnie z prawem międzynarodowym, a także w duchu stosunków dobrosąsiedzkich, i dołożą wszelkich starań, aby wspierać ten proces.

Artykuł 4

Strony dokonają przeglądu w miarę potrzeby zmieniającej się sytuacji w Republice Azerbejdżańskiej, w szczególności w zakresie warunków gospodarczych i wprowadzania w życie reform gospodarczych zmierzających do gospodarki rynkowej. Rada Współpracy może skierować pod adresem Stron zalecenia dotyczące rozwinięcia odpowiedniej części niniejszej Umowy w zależności od zaistniałych okoliczności.

TYTUŁ II

DIALOG POLITYCZNY*Artykuł 5*

Strony nawiązują regularny dialog polityczny, który zamierzają rozwijać i zacieśniać. Dialog ten towarzyszy i sprzyja zbliżeniu między Wspólnotą a Republiką Azerbejdżańską, wspiera obecne zmiany polityczne oraz gospodarcze, które zachodzą obecnie w tym kraju, a także przyczynia się do powstania nowych form współpracy. Dialog polityczny:

- wzmocni więzi między Republiką Azerbejdżańską a Wspólnotą i jej Państwami Członkowskimi, a tym samym ze społecznością krajów demokratycznych. Osiągnięcie dzięki niniejszej Umowie konwergencji ekonomicznej doprowadzi do bardziej intensywnych stosunków politycznych,
- doprowadzi do dalszego zbliżenia stanowisk w kwestiach międzynarodowych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, podnosząc tym samym bezpieczeństwo i stabilność w regionie oraz wspierając przyszły rozwój Niepodległych Państw Zakaukazia,
- przewiduje, że Strony podejmują starania na rzecz współpracy w sprawach ukierunkowanych na wzmocnienie stabilności i bezpieczeństwa w Europie, przestrzeganie zasad demokracji, poszanowanie i wspieranie praw człowieka, w szczególności mniejszości, a także, że w razie potrzeby przeprowadzają konsultacje w określonych kwestiach.

Dialog ten może być prowadzony na poziomie regionalnym, przyczyniając się do łagodzenia regionalnych konfliktów i napięć.

Artykuł 6

Na szczeblu ministerialnym dialog polityczny prowadzony jest w ramach Rady Współpracy, powołanej na mocy art. 81, a w innych wypadkach w drodze wzajemnego porozumienia.

Artykuł 7

Strony ustalają inne procedury i mechanizmy dialogu politycznego, w szczególności w następujących formach:

- regularnych spotkań na szczeblu wysokich urzędników między przedstawicielami Wspólnoty i jej Państw Członkowskich, z jednej strony, a przedstawicielami Republiki Azerbejdżańskiej, z drugiej strony,
- pełnego wykorzystania kanałów dyplomatycznych między Stronami, w tym odpowiednich kontaktów w ramach współpracy dwustronnej lub wielostronnej, takich jak sesje Narodów Zjednoczonych, KBWE i innych,
- wszelkich innych środków, włącznie z możliwością spotkań ekspertów, które mogłyby przyczynić się do zacieśnienia i rozwoju dialogu politycznego.

Artykuł 8

Dialog polityczny na szczeblu parlamentarnym prowadzony jest w ramach Parlamentarnego Komitetu Współpracy powołanego na mocy art. 86.

TYTUŁ III

HANDEL TOWARAMI*Artykuł 9*

1. Strony przyznają sobie wzajemnie klauzulę największego uprzywilejowania w odniesieniu do wszystkich dziedzin dotyczących:

- należności celnych i opłat stosowanych w przywozie i wywozie, w tym metody pobierania tych należności celnych i opłat,
- postanowień dotyczących odprawy celnej, tranzytu, składów i przeładunku,
- podatków i innych opłat wewnętrznych o jakimkolwiek charakterze, stosowanych bezpośrednio lub pośrednio do przywożonych towarów,

- metod dokonywania płatności i transferu tych płatności,

- zasad odnoszących się do sprzedaży, kupna, transportu, dystrybucji i wykorzystania towarów na rynku wewnętrznym.

2. Postanowienia ust. 1 nie znajdują zastosowania do:

- a) korzyści przyznanych w celu ustanowienia unii celnej lub strefy wolnego handlu albo na podstawie ustanowienia takiej unii lub strefy;
- b) korzyści przyznanych krajom zgodnie z zasadami WTO oraz z innymi umowami międzynarodowymi na rzecz krajów rozwijających się;

- c) korzyści przyznanych krajom sąsiednim w celu usprawnienia przewozów w strefie przygranicznej.

3. Postanowienia ust. 1 nie mają zastosowania w okresie przejściowym, który upływa w dniu przystąpienia Republiki Azerbejdżańskiej do WTO lub w dniu 31 grudnia 1998 r., w zależności od tego, która z tych dat będzie wcześniejsza, do korzyści określonych w załączniku I przyznanych przez Republikę Azerbejdżańską pozostałym państwom, które powstały w wyniku rozpadu ZSRR.

Artykuł 10

1. Strony ustalają, że zasada swobodnego tranzytu jest zasadniczym warunkiem realizacji celów niniejszej Umowy.

W związku z tym każda ze Stron gwarantuje tranzyt bez żadnych ograniczeń przez swoje terytorium towarów pochodzących z obszaru celnego lub przeznaczonych na obszar celny drugiej ze Stron.

2. Zasady określone w art. V ust. 2, 3, 4 i 5 GATT znajdują zastosowanie między Stronami.

3. Zasady zawarte w niniejszym artykule nie naruszają jakiegokolwiek szczegółowej zasady dotyczącej szczególnych sektorów, w szczególności takich jak transportu lub produktów ustalonych między Stronami, lub postanowień art. 90.

Artykuł 11

Bez uszczerbku dla praw i zobowiązań wynikających z konwencji międzynarodowych w sprawie odprawy czasowej towarów wiążących obie Strony, każda ze Stron przyznaje ponadto drugiej Stronie zwolnienie z opłat i należności przywozowych nakładanych na towary czasowo odprawione, w przypadkach oraz według procedur określonych w tej dziedzinie przez jakąkolwiek inną konwencję międzynarodową wiążącą Stronę, zgodnie z jej ustawodawstwem. Zostaną również uwzględnione warunki, na mocy których zobowiązania wynikające z takiej konwencji zostały zaakceptowane przez zainteresowaną Stronę.

Artykuł 12

1. Towary pochodzące z Republiki Azerbejdżańskiej są przywożone do Wspólnoty bez żadnych ograniczeń ilościowych, bez uszczerbku dla art. 14, 17 i 18 niniejszej Umowy.

2. Towary pochodzące ze Wspólnoty są przywożone do Republiki Azerbejdżańskiej bez żadnych ograniczeń ilościowych i środków o skutku równoważnym, bez uszczerbku dla postanowień art. 14, 17 i 18 niniejszej Umowy.

Artykuł 13

Towary są przedmiotem wymiany między Stronami po cenach rynkowych.

Artykuł 14

1. W przypadku gdy produkt jest przywożony na terytorium jednej ze Stron w takich zwiększonych ilościach i na takich warunkach, że powoduje to lub może spowodować szkodę dla krajowych producentów produktów podobnych lub bezpośrednio konkurencyjnych, Wspólnota lub odpowiednio Republika Azerbejdżańska mogą podjąć właściwe środki zgodnie z następującymi procedurami i warunkami.

2. Zanim zostaną podjęte jakiejkolwiek środki lub gdy tylko będzie to możliwe, w przypadkach, do których stosuje się ust. 4, Wspólnota lub Republika Azerbejdżańska, zależnie od okoliczności, dostarczy Radzie Współpracy wszelkich odpowiednich informacji w celu znalezienia rozwiązania odpowiadającego obu Stronom, zgodnie z tytułem XI.

3. Jeśli w wyniku konsultacji w ciągu 30 dni od chwili, gdy zwróciły się do Rady Współpracy, Strony nie dojdą do porozumienia co do działań, jakie należy podjąć, aby zaradzić powstałej sytuacji, Strona, która zwróciła się o konsultacje, ma prawo ograniczyć przywóz danych produktów w takim zakresie i na taki okres, jak jest to konieczne do zapobiegnięcia lub naprawienia szkody, albo przyjąć inne właściwe środki.

4. W sytuacjach krytycznych, kiedy zwłoka stwarza niebezpieczeństwo powstania szkód trudno odwracalnych, Strony mogą podjąć środki zanim przystąpią do konsultacji, pod warunkiem że konsultacje zaproponowane są niezwłocznie po podjęciu tych środków.

5. Przy wyborze środków na mocy niniejszego artykułu Strony przyznają pierwszeństwo tym środkom, które w najmniejszym stopniu zakłócają realizację celów niniejszej Umowy.

6. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie narusza ani nie wpływa w jakikolwiek sposób na podjęcie przez którąkolwiek ze Stron środków antydumpingowych lub wyrównawczych, zgodnie z art. VI GATT, Porozumieniem w sprawie wykonania art. VI GATT, Porozumieniem w sprawie interpretacji i stosowania art. VI, XVI i XXIII GATT, czy oddzielnym ustawodawstwem wewnętrznym.

Artykuł 15

Strony zobowiązują się rozważyć możliwość rozwinięcia postanowień niniejszej umowy w sprawie handlu towarami między nimi, o ile okoliczności na to pozwalają, z uwzględnieniem sytuacji powstałej w wyniku przystąpienia Republiki Azerbejdżańskiej do WTO. Rada Współpracy może skierować do Stron zalecenia dotyczące tego rozwinięcia, które, o ile zostaną przyjęte, mogą być wprowadzane w życie w drodze umowy między Stronami, zgodnie z ich odpowiednimi procedurami.

Artykuł 16

Niniejsza Umowa nie stanowi przeszkody dla zakazów lub ograniczeń przywozowych, wywozowych lub tranzytowych, uzasadnionych względami moralności publicznej, porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego; ochrony zdrowia i życia ludzi, zwierząt lub roślin; ochrony zasobów naturalnych; ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej bądź ochrony własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej lub postanowieniami dotyczącymi złota i srebra. Jednakże takie zakazy lub ograniczenia nie powinny stanowić środka arbitralnej dyskryminacji ani ukrytego ograniczenia w handlu między Stronami.

Artykuł 17

Niniejszy tytuł nie znajduje zastosowania w handlu wyrobami włókienniczymi, objętymi działami 50–63 Nomenklatury Scalonej. Handel tymi wyrobami regulowany jest odrębną Umową parafowaną dnia 18 grudnia 1995 r. i stosowaną tymczasowo od dnia 1 stycznia 1996 r.

Artykuł 18

1. Handel produktami objętymi Traktatem ustanawiającym Europejską Współnotę Węgla i Stali regulowany jest postanowieniami niniejszego tytułu, z wyjątkiem art. 12.

2. Powołuje się grupę kontaktową do spraw węgla i stali, składającą się z przedstawicieli Wspólnoty, z jednej strony, oraz z przedstawicieli Republiki Azerbejdżańskiej, z drugiej strony.

Grupa kontaktowa wymienia regularnie informacje na temat wszelkich kwestii dotyczących węgla i stali, stanowiących przedmiot zainteresowania Stron.

Artykuł 19

Handel materiałami jądrowymi odbywa się zgodnie z postanowieniami Traktatu ustanawiającego Europejską Współnotę Energii Atomowej. W razie potrzeby handel materiałami jądrowymi podlega postanowieniom szczególnej Umowy, która zostanie zawarta między Europejską Współnotą Energii Atomowej a Republiką Azerbejdżańską.

TYTUŁ IV**POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I INWESTYCJI****ROZDZIAŁ I****WARUNKI ZATRUDNIENIA****Artykuł 20**

1. Z zastrzeżeniem przepisów ustawowych, warunków i procedur mających zastosowanie w każdym Państwie Członkowskim, Wspólnota i Państwa Członkowskie podejmują starania w celu zapewnienia obywatelom azerbejdżańskim, zatrudnionym legalnie na terytorium Państwa Członkowskiego, że nie będzie w stosunku do nich stosowana jakakolwiek dyskryminacja ze względu na przynależność państwową w zakresie warunków pracy, wynagrodzenia lub zwolnienia z pracy, w porównaniu z jego własnymi obywatelami.

2. Z zastrzeżeniem przepisów ustawowych, warunków i procedur mających zastosowanie w Republice Azerbejdżańskiej, Republika Azerbejdżańska zapewnia obywatelom Państwa Członkowskiego, zatrudnionym legalnie na terytorium Republiki Azerbejdżańskiej, że nie będzie w stosunku do nich stosowana

jakakolwiek dyskryminacja ze względu na przynależność państwową w zakresie warunków pracy, wynagrodzenia lub zwolnienia z pracy, w porównaniu z jej własnymi obywatelami.

Artykuł 21

Rada Współpracy zbada możliwości poprawy warunków pracy przedsiębiorców zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami podjętymi przez Strony, w tym zgodnie z tymi określonymi w dokumencie z Konferencji KBWE z Bonn.

Artykuł 22

Rada Współpracy opracowuje zalecenia w celu wykonania postanowień art. 20 i 21.

ROZDZIAŁ II**WARUNKI ZAKŁADANIA I DZIAŁALNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTW****Artykuł 23**

1. Wspólnota i jej Państwa Członkowskie przyznają traktowanie nie mniej korzystne, niż traktowanie przyznawane państwu

trzeciemu przy zakładaniu przedsiębiorstwa azerbejdżańskiego, jak to określa art. 25 lit. d).

2. Bez uszczerbku dla zastrzeżeń określonych w załączniku IV, Wspólnota i jej Państwa Członkowskie przyznają filiom przedsiębiorstw azerbejdżańskich, zakładanych na ich terytorium, traktowanie nie mniej korzystne, niż traktowanie przyznawane przedsiębiorstwom wspólnotowym w zakresie prowadzonej działalności.

3. Wspólnota i jej Państwa Członkowskie przyznają oddziałom przedsiębiorstw azerbejdżańskich zakładanym na ich terytorium traktowanie nie mniej korzystne, niż traktowanie przyznawane oddziałom przedsiębiorstw państw trzecich w zakresie prowadzonej działalności.

4. Bez uszczerbku dla zastrzeżeń wymienionych w załączniku V, Republika Azerbejdżańska przyznaje zakładanym przedsiębiorstwom wspólnotowym, określonym w art. 25 lit. d), traktowanie nie mniej korzystne, niż traktowanie przyznawane przedsiębiorstwom azerbejdżańskim lub przedsiębiorstwom państw trzecich, w zależności od tego, które jest korzystniejsze, oraz przyznaje filiom i oddziałom przedsiębiorstw wspólnotowych założonym na jej terytorium traktowanie nie mniej korzystne, niż traktowanie przyznawane jej własnym przedsiębiorstwom lub oddziałom, lub też przedsiębiorstwom i oddziałom państw trzecich, w zależności od tego, które jest korzystniejsze, w zakresie prowadzonej działalności.

Artykuł 24

1. Bez uszczerbku dla postanowień art. 100, postanowienia art. 23 nie mają zastosowania do transportu lotniczego, żegluga śródlądowej i transportu morskiego.

2. Jednakże w odniesieniu do działalności wskazanych poniżej, podejmowanych przez agencje żeglugowe świadczące usługi międzynarodowego transportu morskiego, w tym transport intermodalny, częściowo drogą morską, każda ze Stron zezwoli przedsiębiorstwom drugiej Strony na posiadanie przedstawicielstwa handlowego na jej terytorium w formie filii lub oddziałów, na warunkach zakładania i prowadzenia działalności nie mniej korzystnych, niż warunki przyznawane jej własnym przedsiębiorstwom lub filiom i oddziałom przedsiębiorstw jakiegokolwiek państwa trzeciego, w zależności od tego, które jest korzystniejsze, oraz zgodnie z ustawodawstwem i przepisami wykonawczymi obowiązującymi w każdej ze Stron.

3. Działalność ta, chociaż nie ogranicza się tylko do tych aspektów, obejmuje:

a) obrót i sprzedaż usług transportu morskiego i usług z nim związanych poprzez bezpośredni kontakt z klientami, od oferty cenowej po wystawienie faktury, bez względu na fakt,

czy te usługi są wykonywane lub oferowane przez samego usługodawcę, czy też przez usługodawców, z którymi sprzedający usługi zawarł stałe umowy handlowe;

b) nabycie i korzystanie na własny rachunek lub w imieniu klientów (oraz w celu odsprzedaży klientom) z jakichkolwiek usług transportowych lub towarzyszących, w tym wewnętrznych usług transportowych, bez względu na środek, w szczególności transportem śródlądowym, drogowym lub kolejowym, niezbędnych dla dostarczenia usługi kompleksowej;

c) przygotowanie dokumentacji dotyczącej dokumentów przewozowych, dokumentów celnych i wszelkich innych dokumentów odnoszących się do pochodzenia i charakteru przewożonych towarów;

d) dostarczanie informacji handlowych wszelkimi sposobami, w tym za pomocą skomputeryzowanych systemów informacyjnych oraz elektronicznej wymiany danych (z zastrzeżeniem niedyskryminacyjnych ograniczeń dotyczących telekomunikacji);

e) zawarcie umowy handlowej, w tym udział w kapitale przedsiębiorstwa i powoływanie personelu rekrutowanego na miejscu (lub, w przypadku personelu zagranicznego, z zastrzeżeniem odnośnych postanowień niniejszej Umowy), z innymi agencjami żeglugowymi założonymi na miejscu;

f) działanie w imieniu przedsiębiorstw, między innymi przy organizowaniu zawinięcia statku do portu lub w razie potrzeby przejęcia ładunku.

Artykuł 25

Do celów niniejszej Umowy:

a) „przedsiębiorstwo wspólnotowe” lub „przedsiębiorstwo azerbejdżańskie” odpowiednio oznacza przedsiębiorstwo założone zgodnie z ustawodawstwem odpowiednio Państwa Członkowskiego lub Republiki Azerbejdżańskiej, posiadające zarejestrowaną siedzibę, zarząd główny lub główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium odpowiednio Wspólnoty albo Republiki Azerbejdżańskiej. Jednakże jeśli przedsiębiorstwo założone odpowiednio zgodnie z ustawodawstwem Państwa Członkowskiego lub Republiki Azerbejdżańskiej ma jedynie zarejestrowaną siedzibę na terytorium Wspólnoty lub Republiki Azerbejdżańskiej, jest ono uważane odpowiednio za przedsiębiorstwo wspólnotowe albo przedsiębiorstwo azerbejdżańskie, jeśli jego działalność ma rzeczywisty i ciągły związek odpowiednio z gospodarką jednego z Państw Członkowskich lub Republiki Azerbejdżańskiej;

b) „filia” przedsiębiorstwa oznacza przedsiębiorstwo faktycznie kontrolowane przez pierwsze przedsiębiorstwo;

c) „oddział” przedsiębiorstwa oznacza miejsce prowadzenia działalności nieposiadające osobowości prawnej o charakterze stałym, takie jak rozszerzenie działalności podmiotu macierzystego, posiadające zarząd i wyposażone materialnie w celu prowadzenia negocjacji w interesach z osobami trzecimi, aby te osoby trzecie, wiedząc, że jeśli będzie to konieczne powstanie związek prawny z podmiotem macierzystym, którego siedziba zarządu znajduje się za granicą, nie będą zobowiązane negocjować bezpośrednio z takim podmiotem, lecz mogą dokonywać transakcji handlowych w miejscu prowadzenia działalności stanowiącej rozszerzenie działalności podmiotu macierzystego;

d) „zakładanie” oznacza prawo przedsiębiorstw wspólnotowych lub azerbejdzańskich, określonych w lit. a), do podejmowania działalności gospodarczej poprzez tworzenie filii i oddziałów odpowiednio w Republice Azerbejdżańskiej lub we Wspólnocie;

e) „prowadzenie działalności” oznacza prowadzenie działalności gospodarczej;

f) „działalność gospodarcza” oznacza działalność o charakterze przemysłowym, handlowym i zawodowym.

W odniesieniu do międzynarodowego transportu morskiego, w tym transportu intermodalnego częściowo drogą morską, z postanowień niniejszego rozdziału oraz rozdziału III korzystają także obywatele Państw Członkowskich lub Republiki Azerbejdżańskiej, mieszkający odpowiednio poza Wspólnotą lub Republiką Azerbejdżańską, oraz przedsiębiorstwa żeglugowe mające siedzibę poza Wspólnotą lub Republiką Azerbejdżańską i kontrolowane przez obywateli Państwa Członkowskiego lub Republiki Azerbejdżańskiej, jeśli ich statki są zarejestrowane odpowiednio w tym Państwie Członkowskim lub w Republice Azerbejdżańskiej zgodnie z ich odpowiednim ustawodawstwem.

Artykuł 26

1. Nie naruszając innych postanowień niniejszej Umowy, nic nie stoi na przeszkodzie, aby Strony podjęły środki z powodów ostrożności, w tym ze względu na ochronę inwestorów, deponentów, posiadaczy polis ubezpieczeniowych, lub osób, do których należą prawa powiernicze od usługodawcy finansowego, lub zapewniające integralność i stabilność systemu finansowego. W wypadku gdy środki te są niezgodne z postanowieniami niniejszej Umowy, nie mogą być one zastosowane zgodnie z niniejszą Umową jako środki uchylania się od zobowiązań Strony.

2. Umowa nie może zawierać żadnych postanowień, które wymagałyby od którejkolwiek ze Stron ujawnienia informacji odnoszących się do interesów i rachunków indywidualnych klientów, czy też jakiegokolwiek informacji poufnej lub informacji zastrzeżonej będącej w posiadaniu instytucji publicznych.

3. Do celów niniejszej Umowy „usługi finansowe” oznaczają działalność opisaną w załączniku III.

Artykuł 27

Postanowienia niniejszej Umowy nie wykluczają stosowania przez każdą ze Stron wszelkich środków niezbędnych w celu uniknięcia obchodzenia jej środków dotyczących dostępu państw trzecich do ich rynku, w oparciu o postanowienia niniejszej Umowy.

Artykuł 28

1. W drodze odstępstwa od postanowień rozdziału I niniejszego tytułu przedsiębiorstwo wspólnotowe lub przedsiębiorstwo azerbejdzańskie założone odpowiednio na terytorium Republiki Azerbejdżańskiej lub Wspólnoty, jest uprawnione do zatrudniania w swoich filiach lub oddziałach, zgodnie z ustawodawstwem obowiązującym w kraju przyjmującym, odpowiednio na terytorium Republiki Azerbejdżańskiej lub Wspólnoty, odpowiednio pracowników, którzy są obywatelami Państw Członkowskich Wspólnoty lub Republiki Azerbejdżańskiej, pod warunkiem że ci pracownicy należą do kluczowego personelu określonego w ust. 2, oraz że zostaną zatrudnieni wyłącznie przez te przedsiębiorstwa lub oddziały. Zezwolenia na pobyt i pozwolenia na pracę dla takich pracowników są wydawane wyłącznie na okres zatrudnienia.

2. Personel kluczowy wyżej wymienionych przedsiębiorstw, zwanych dalej „organizacjami”, składa się z „osób przeniesionych w ramach przedsiębiorstwa”, określonych w lit. c), i należących do następujących kategorii, pod warunkiem że organizacja posiada osobowość prawną, a te osoby zostały zatrudnione przez nią lub były dla niej partnerami (innymi niż udziałowcy większościowi) przez okres co najmniej jednego roku bezpośrednio poprzedzającego takie przejście:

a) osoby pracujące na wyższych stanowiskach organizacji, które przede wszystkim kierują zarządzaniem zakładu, podlegają ogólnemu nadzorowi lub kierownictwu, głównie ze strony zarządu lub udziałowców przedsiębiorstwa lub odpowiednich organów, włączając w to:

- kierujących zakładem, wydziałem lub działem zakładu,
- nadzorujących i kontrolujących innych pracowników nadzoru, kierownictwa lub zarządu,
- mających uprawnienia do bezpośredniego zatrudniania lub zwalniania pracowników lub mających uprawnienia do wydawania zaleceń odnośnie do tych lub innych spraw kadrowych;

b) osoby zatrudnione przez organizację, posiadające szczególne kwalifikacje w dziedzinie obsługi zakładu, aparatury badawczej, technologii lub zarządzania. Ocena posiadanych kwalifikacji może odzwierciedlać, poza wiedzą właściwą dla zakładu, wysoki poziom kwalifikacji odnoszących się do danego rodzaju pracy lub branży wymagającej specyficznej wiedzy technicznej, w tym wykonywanie uznanego zawodu;

- c) „osoba przeniesiona w ramach przedsiębiorstwa” oznacza osobę fizyczną pracującą w ramach organizacji na terytorium jednej ze Stron oraz czasowo przeniesioną w ramach prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium drugiej ze Stron; dana organizacja musi posiadać główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium jednej ze Stron, a przeniesienia należy dokonać do zakładu (oddziału, filii) tej organizacji, prowadzącego faktycznie podobną działalność gospodarczą na terytorium drugiej Strony.

Artykuł 29

1. Strony dokładają wszelkich starań, aby nie podejmować środków lub działań ograniczających warunki zakładania przedsiębiorstw lub prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa w większym stopniu, niż miało to miejsce w dniu poprzedzającym datę podpisania niniejszej Umowy.

2. Postanowienia niniejszego art. należy rozumieć bez uszczerbku dla postanowień art. 37; sytuacje, których dotyczy art. 37 podlegają jedynie postanowieniom tego artykułu, z wyłączeniem jakichkolwiek innych postanowień.

3. Działając w duchu partnerstwa i współpracy oraz w świetle postanowień art. 43, rząd Republiki Azerbejdżańskiej informuje Wspólnotę o swoim zamiarze złożenia propozycji nowego ustawodawstwa lub przyjęcia nowych przepisów wykonawczych mogących ograniczyć warunki zakładania lub prowadzenia działalności w Republice Azerbejdżańskiej oddziałów lub filii przedsiębiorstw wspólnotowych w większym stopniu, niż miało to miejsce w dniu poprzedzającym datę podpisania niniejszej Umowy. Wspólnota może zwrócić się do Republiki Azerbejdżańskiej o udzielenie informacji dotyczących projektów takiego ustawodawstwa lub przepisów wykonawczych i rozpocząć konsultacje dotyczące tych projektów.

4. W sytuacji gdy nowe ustawodawstwo lub przepisy wykonawcze przyjęte w Republice Azerbejdżańskiej powodują ograniczenie warunków zakładania lub prowadzenia działalności przez oddziały lub filie przedsiębiorstw wspólnotowych posiadających siedzibę w Republice Azerbejdżańskiej w większym stopniu, niż miało to miejsce w dniu poprzedzającym datę podpisania niniejszej Umowy, to odpowiednio ustawodawstwo lub przepisy wykonawcze nie będą miały zastosowania przez okres trzech lat od chwili wejścia w życie przedmiotowego aktu do tych filii lub oddziałów, które już posiadają siedzibę w Republice Azerbejdżańskiej w chwili wejścia w życie przedmiotowego aktu.

ROZDZIAŁ III

TRANSGRANICZNE ŚWIADCZENIE USŁUG MIĘDZY WSPÓLNOTĄ A REPUBLIKĄ AZERBEJDŻAŃSKĄ

Artykuł 30

1. Strony zobowiązują się, zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału, do podejmowania środków niezbędnych do stopniowego zezwolenia na świadczenie usług przez przedsiębiorstwa wspólnotowe lub azerbejdżańskie posiadające siedzibę

na terytorium Strony innej niż Strona, na terytorium której przebywa usługobiorca, uwzględniając rozwój sektorów usług na terytorium każdej ze Stron.

2. Rada Współpracy opracowuje zalecenia dotyczące wykonania ust. 1.

Artykuł 31

Strony współpracują na rzecz rozwoju sektora usług rynkowych w Republice Azerbejdżańskiej.

Artykuł 32

1. W zakresie transportu morskiego Strony zobowiązują się stosować w praktyce zasadę nieograniczonego dostępu do międzynarodowego rynku i przewozu opartego na zasadach handlowych:

- a) powyższe postanowienie pozostaje bez uszczerbku dla praw i zobowiązań wynikających z Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Kodeksu postępowania konferencji liniowych, odnoszących się do jednej lub drugiej Strony niniejszej Umowy. Linie nieobjęte postanowieniami konferencji będą miały prawo do swobodnej konkurencji z liniami, wobec których mają zastosowanie postanowienia Konferencji, o ile będą przestrzegać reguł uczciwej konkurencji w oparciu o zasady handlowe;
- b) Strony potwierdzają swoje przywiązanie do zasad swobodnej konkurencji jako istotnej cechy handlu syrkami i płynnymi towarami masowymi.

2. Stosując zasady określone w ust. 1, Strony:

- a) nie stosują, od chwili wejścia w życie niniejszej Umowy, porozumień w sprawie podziału ładunku z umów dwustronnych między danymi Państwami Członkowskimi Wspólnoty a byłym Związkiem Radzieckim;
- b) nie wprowadzają, w przyszłych umowach dwustronnych z państwami trzecimi, porozumień w sprawie podziału ładunku, chyba że powstaną wyjątkowe okoliczności, w których towarzystwa żeglugi liniowej z jednej lub drugiej Strony niniejszej Umowy nie miałyby innej możliwości rzeczywistego udziału w handlu skierowanym do lub pochodzącym z zainteresowanego państwa trzeciego;
- c) zakazują w przyszłych umowach dwustronnych wprowadzania porozumień w sprawie podziału ładunku w przypadku handlu syrkami i płynnymi towarami masowymi;
- d) znoszą z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy, wszelkie środki jednostronne, przeszkody administracyjne, techniczne i inne, które mogłyby wywierać skutek ograniczający lub dyskryminacyjny w stosunku do swobody świadczenia usług w międzynarodowym transporcie morskim.

3. Każda ze Stron przyznaje między innymi statkom eksploatowanym przez obywateli lub przedsiębiorstwa drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne, niż traktowanie przyznawane własnym statkom w zakresie dostępu do portów otwartych dla handlu międzynarodowego, możliwości korzystania z infrastruktury i pomocniczych służb morskich w tych portach, jak również związane z należnościami i opłatami, ulgami celnymi, wskazaniem miejsc kotwiceń i instalacji załadunkowych oraz rozładunkowych.

4. Obywatele i przedsiębiorstwa wspólnotowe, zapewniające międzynarodowe usługi transportu morskiego, mogą swobodnie świadczyć międzynarodowe usługi morsko-rzeczne żeglugowe w Republice Azerbejdżańskiej i odwrotnie.

Artykuł 33

Aby zapewnić między Stronami koordynację rozwoju transportu, dostosowanego do ich potrzeb handlowych, warunki wzajemnego dostępu do rynku i do usług w transporcie drogowym, kolejowym i śródlądowym, a także, gdy zachodzą takie okoliczności, w transporcie lotniczym, będą stanowić przedmiot szczególnych uzgodnień negocjowanych między Stronami, po wejściu w życie niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ IV

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 34

1. Postanowienia niniejszego tytułu znajdują zastosowanie z zastrzeżeniem ograniczeń uzasadnionych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego.

2. Postanowienia niniejszego tytułu nie znajdują zastosowania do działalności, która na terytorium którejkolwiek ze Stron związana jest, nawet sporadycznie, z wykonywaniem władzy publicznej.

Artykuł 35

Do celów niniejszego tytułu, żadne z postanowień niniejszej Umowy nie sprzeciwia się stosowaniu przez Strony ich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących wjazdu i pobytu, zatrudnienia, warunków pracy, osiedlania się przez osoby fizyczne oraz świadczenia usług, pod warunkiem że działania te nie wpływają w sposób niweczny lub szkodliwy na korzyści, które przysługują Stronom zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy. Powyższe postanowienia pozostają bez uszczerbku dla stosowania art. 34.

Artykuł 36

Przedsiębiorstwa, które są kontrolowane i wyłącznie posiadane wspólnie przez przedsiębiorstwa azerbejdżańskie lub przedsiębiorstwa wspólnotowe, korzystają również z postanowień rozdziałów II, III i IV.

Artykuł 37

Traktowanie przyznane przez którąkolwiek ze Stron drugiej Stronie na podstawie niniejszej Umowy od dnia poprzedzającego o miesiąc datę wejścia w życie określonych obowiązków, wynikających z Układu ogólnego w sprawie handlu usługami (GATS), nie może być w żadnym wypadku korzystniejsze, jeśli chodzi o sektory lub środki, do których odnosi się GATS, niż traktowanie przyznane przez pierwszą ze Stron zgodnie z postanowieniami GATS, bez względu na sektor, podsektor czy tryb świadczenia usługi.

Artykuł 38

Do celów rozdziałów II, III i IV nie uwzględnia się traktowania przyznawanego przez Wspólnotę, jej Państwa Członkowskie lub Republikę Azerbejdżańską na podstawie zobowiązań zaciągniętych na mocy umów o integracji gospodarczej zgodnie z zasadami art. V GATS.

Artykuł 39

1. Klauzula najwyższego uprzywilejowania, przyznana na mocy postanowień niniejszej Umowy, nie ma zastosowania do ulg podatkowych, jakich Strony udzielają lub udzielą w przyszłości na podstawie umów o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych uzgodnień podatkowych.

2. Żadne z postanowień niniejszego tytułu nie będzie interpretowane w sposób, który by przeszkodził przyjęciu lub stosowaniu przez Strony środka mającego zapobiegać uchylaniu się od płacenia podatków, zgodnie z postanowieniami podatkowymi umów o unikaniu podwójnego opodatkowania lub innych uzgodnień podatkowych lub krajowego ustawodawstwa podatkowego.

3. Żadne z postanowień niniejszego tytułu nie będzie interpretowane w sposób, który by przeszkodził Państwom Członkowskim lub Republice Azerbejdżańskiej w rozróżnianiu, przy zastosowaniu odpowiednich postanowień ich ustawodawstwa podatkowego, między podatnikami, których sytuacja nie jest identyczna, w szczególności jeśli chodzi o ich miejsce zamieszkania.

Artykuł 40

Bez uszczerbku dla art. 28, żadne postanowienie rozdziałów II, III i IV nie będzie interpretowane jako uprawniające:

— obywateli Państw Członkowskich lub Republiki Azerbejdżańskiej odpowiednio do wjazdu lub pozostawania na terytorium Republiki Azerbejdżańskiej lub Wspólnoty, w jakimkolwiek charakterze, w szczególności jako udziałowcy lub partnerzy

- przedsiębiorstwa lub zarządzający bądź też zatrudnieni w tym przedsiębiorstwie, lub jako usługodawcy albo usługobiorcy,
- wspólnotowe oddziały lub filie przedsiębiorstw azerbejdzańskich do zatrudniania na terytorium Wspólnoty obywateli Republiki Azerbejdżańskiej,
 - azerbejdżańskie oddziały lub filie przedsiębiorstw wspólnotowych do zatrudniania na terytorium Republiki Azerbejdżańskiej obywateli Państw Członkowskich,
 - przedsiębiorstwa azerbejdżańskie bądź wspólnotowe oddziały lub filie przedsiębiorstw azerbejdżańskich do zatrudniania obywateli azerbejdżańskich na mocy umów zawartych na czas określony do wykonywania zleceń na rzecz i pod kontrolą innych osób,
 - przedsiębiorstwa wspólnotowe bądź azerbejdżańskie oddziały lub filie przedsiębiorstw wspólnotowych do zatrudniania obywateli Państw Członkowskich na mocy umów zawartych na czas określony.

ROZDZIAŁ V

PŁATNOŚCI BIEŻĄCE I KAPITAŁ

Artykuł 41

1. Strony zobowiązują się zezwolić na dokonywanie w walucie swobodnie wymienialnej wszelkich płatności bieżących między rezydentami Wspólnoty lub Republiki Azerbejdżańskiej, związanych z przepływem towarów, usług lub osób zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy.

2. W odniesieniu do transakcji na rachunkach kapitałowych bilansu płatniczego, od daty wejścia w życie niniejszej Umowy, zapewniony jest swobodny przepływ kapitału związany z bezpośrednimi inwestycjami dokonywanymi w przedsiębiorstwach utworzonych zgodnie z ustawodawstwem kraju przyjmującego oraz inwestycji dokonywanych zgodnie z postanowieniami rozdziału II, jak również likwidację lub repatriację tych inwestycji oraz wszelkiego wynikającego z nich zysku.

3. Postanowienia ust. 2 nie stanowią przeszkody dla Republiki Azerbejdżańskiej w zastosowaniu ograniczeń dotyczących bezpośrednich zewnętrznych inwestycji dokonywanych przez azerbejdżańskich rezydentów. Takie ograniczenia nie mają zastosowania do filii i oddziałów przedsiębiorstw wspólnotowych. Po pięciu latach od wejścia w życie niniejszej Umowy Strony zgadzają się na skonsultowanie utrzymania tych ograniczeń, biorąc pod uwagę wszelkie względy polityki pieniężnej, fiskalnej i finansowej.

4. Bez uszczerbku dla ust. 2 lub ust. 6, od daty wejścia w życie niniejszej Umowy nie wprowadza się nowych ograniczeń dewizowych dotyczących przepływu kapitału i bieżących płatności z tym przepływem związanych, dokonywanych między rezydentami Wspólnoty i Republiki Azerbejdżańskiej, a istniejące uzgodnienia nie staną się bardziej restrykcyjne.

5. Strony konsultują się wzajemnie w celu ułatwienia przepływu kapitału w innej formie niż określona w ust. 2, między Wspólnotą a Republiką Azerbejdżańską, w celu wsparcia realizacji celów niniejszej Umowy.

6. W odniesieniu do postanowień niniejszego artykułu, dopóki nie zostanie wprowadzona całkowita wymienialność waluty azerbejdżańskiej w rozumieniu art. VIII artykułów Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym (MFW), Republika Azerbejdżańska może w wyjątkowych okolicznościach stosować ograniczenia dewizowe związane z udzieleniem lub uzyskaniem krótko- i średnioterminowych kredytów finansowych, w takim zakresie, w jakim owe ograniczenia są nałożone na Republikę Azerbejdżańską przy udzielaniu takich kredytów i są dozwolone ze względu na jej status w MFW. Republika Azerbejdżańska stosuje te ograniczenia w sposób niedyskryminacyjny. Ograniczenia te są stosowane w taki sposób, aby w jak najmniejszym stopniu wpływały negatywnie na funkcjonowanie niniejszej Umowy. Republika Azerbejdżańska poinformuje niezwłocznie Radę Współpracy o podjęciu takich środków i o wszelkich wprowadzanych zmianach.

7. Bez uszczerbku dla ust. 1 i 2, gdy w wyjątkowych okolicznościach swobodny przepływ kapitału między Wspólnotą a Republiką Azerbejdżańską powoduje lub może spowodować poważne trudności w funkcjonowaniu polityki kursowej lub polityki pieniężnej Wspólnoty bądź Republiki Azerbejdżańskiej, odpowiednio Wspólnota i Republika Azerbejdżańska mogą przedsięwziąć środki ochronne w odniesieniu do przepływu kapitału między Wspólnotą a Republiką Azerbejdżańską na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, jeśli środki takie są ściśle niezbędne.

ROZDZIAŁ VI

OCHRONA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ, PRZEMYSŁOWEJ I HANDLOWEJ

Artykuł 42

1. Zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu i załącznika II Republika Azerbejdżańska nadal rozwija ochronę praw własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej, aby w ciągu pięciu lat od chwili wejścia w życie niniejszej Umowy zapewnić poziom ochrony podobny do tego, jaki istnieje we Wspólnocie, w tym skuteczne środki realizacji tych praw.

2. Pod koniec piątego roku od chwili wejścia w życie niniejszej Umowy Republika Azerbejdżańska przystąpi do konwencji wielostronnych w sprawie praw własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej określonych w ust. 1 załącznika II, których stronami są Państwa Członkowskie Wspólnoty lub które są faktycznie stosowane przez Państwa Członkowskie, zgodnie ze stosownymi postanowieniami tych konwencji.

TYTUŁ V

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE PRAWODAWSTWA*Artykuł 43*

1. Strony uznają, iż ważną przesłanką wzmacniania więzi gospodarczych między Republiką Azerbejdżańską a Wspólnotą jest zbliżenie istniejącego i przyszłego ustawodawstwa Republiki Azerbejdżańskiej do prawodawstwa wspólnotowego. Republika Azerbejdżańska podejmuje wszelkie możliwe środki, aby stopniowo zapewnić zgodność swego ustawodawstwa z prawodawstwem wspólnotowym.

2. Zbliżenie ustawodawstwa obejmuje w szczególności następujące dziedziny: prawo celne, prawo spółek, prawo bankowe, rachunkowość i opodatkowanie przedsiębiorstw, własność intelektualną, ochronę pracowników w miejscu pracy, usługi finansowe, zasady konkurencji, zamówienia publiczne, ochronę zdrowia i życia ludzi, zwierząt i roślin, środowisko i ustawodawstwo dotyczące eksploatacji i zagospodarowania zasobów naturalnych, ochronę konsumentów, podatki pośrednie, przepisy i normy techniczne, przepisy ustawowe i wykonawcze w zakresie atomistyki i transport.

3. Wspólnota zapewni Republice Azerbejdżańskiej pomoc techniczną w celu realizacji środków, która może obejmować między innymi:

- wymianę ekspertów,
- uprzednie przekazywanie informacji, w szczególności na temat odpowiedniego ustawodawstwa,
- organizację seminariów,
- kształcenie,
- pomoc w tłumaczeniu prawodawstwa wspólnotowego w odpowiednich sektorach.

4. Strony uzgadniają, że w przypadku gdy wymiana między Stronami zostanie naruszona, na uzgodnionych zasadach dokonają przeglądu sposobów stosowania odpowiedniego prawa konkurencji.

TYTUŁ VI

WSPÓŁPRACA GOSPODARCZA*Artykuł 44*

1. Wspólnota i Republika Azerbejdżańska ustanawiają współpracę gospodarczą, która ma się przyczynić do realizacji procesu reform gospodarczych oraz poprawy i stałego rozwoju w Republice Azerbejdżańskiej. Współpraca ta wzmocni istniejące więzi gospodarcze, z korzyścią dla obu stron.

2. Założenia polityki oraz inne środki mają wspomagać reformy gospodarczo-społeczne oraz restrukturyzację systemu gospodarczego i handlowego w Republice Azerbejdżańskiej i opierają się na zasadach stałego i harmonijnego rozwoju społecznego; ponadto w pełni biorą pod uwagę ochronę środowiska.

3. W tym celu współpraca będzie się skupiać w szczególności na rozwoju społeczno-gospodarczym, rozwoju zasobów ludzkich, wsparciu dla przedsiębiorstw (w tym prywatyzacji, inwestycjach i rozwoju usług finansowych), rolnictwie i żywności, energetyce, transporcie, turystyce, ochronie środowiska, współpracy regionalnej i polityce pieniężnej.

4. Należy zwrócić szczególną uwagę na środki, jak również zgodność z obowiązującym ustawodawstwem w Republice Azerbejdżańskiej, które mogą sprzyjać współpracy między Niepodległymi Państwami regionu Zakaukazia oraz z innymi krajami sąsiednimi, w celu ożywienia harmonijnego rozwoju regionu.

5. W stosownych okolicznościach, współpraca gospodarcza oraz inne formy współpracy przewidziane w niniejszej Umowie mogą uzyskać wsparcie przez pomoc techniczną ze strony Wspólnoty, z uwzględnieniem wspólnotowego rozporządzenia Rady, które dotyczy pomocy technicznej na rzecz Niepodległych Państw, z pierwszeństwem uzgodnień w ramach programów orientacyjnych odnoszących się do wspólnotowej pomocy technicznej dla Republiki Azerbejdżańskiej i jej procedur koordynacji i wykonania.

*Artykuł 45***Współpraca w dziedzinie handlu towarami i usług**

Strony podejmą współpracę, aby zapewnić zgodność handlu międzynarodowego Republiki Azerbejdżańskiej z zasadami WTO.

Współpraca ta obejmuje szczególne kwestie bezpośrednio związane z ułatwieniami w handlu, w tym:

- kształtowanie polityki w zakresie handlu i kwestii związanych z handlem, w tym płatności i mechanizmów clearingowych,
- opracowanie stosownego ustawodawstwa,
- pomoc w celu przygotowania przyszłego przystąpienia Republiki Azerbejdżańskiej do WTO.

Artykuł 46

Współpraca przemysłowa

1. Współpraca ta ma w szczególności na celu wspieranie:

- rozwoju kontaktów gospodarczych między podmiotami gospodarczymi obu stron,
- udziału Wspólnoty w wysiłkach podejmowanych przez Republikę Azerbejdżańską w celu restrukturyzacji przemysłu,
- poprawy zarządzania,
- rozwoju odpowiednich zasad i praktyk handlowych w oparciu o reguły rynkowe, jak również transfer *know-how*,
- ochrony środowiska.

2. Postanowienia niniejszego artykułu nie naruszają stosowania wspólnotowych zasad konkurencji dotyczących przedsiębiorstw.

Artykuł 47

Budownictwo

Strony współpracują w zakresie przemysłu budowlanego.

Współpraca ta ma między innymi na celu modernizowanie i restrukturyzację sektora budownictwa w Republice Azerbejdżańskiej zgodnie z zasadami gospodarki rynkowej oraz należyтым uwzględnieniem aspektów ochrony zdrowia, środowiska i bezpieczeństwa.

Artykuł 48

Popieranie i ochrona inwestycji

1. Mając na uwadze odpowiednie uprawnienia i kompetencje Wspólnoty i jej Państw Członkowskich, celem współpracy jest

stworzenie korzystnego klimatu dla inwestycji prywatnych, zarówno krajowych, jak zagranicznych, szczególnie poprzez lepsze warunki ochrony inwestycji, transferu kapitału oraz wymiany informacji w zakresie możliwości inwestycyjnych.

2. Współpraca ma w szczególności na celu:

- zawarcie, w stosownych okolicznościach, między Państwami Członkowskimi a Republiką Azerbejdżańską, umów o popieraniu i ochronie inwestycji,
- zawarcie, w stosownych okolicznościach, między Państwami Członkowskimi a Republiką Azerbejdżańską, umów w celu uniknięcia podwójnego opodatkowania,
- stworzenie korzystnych warunków w celu przyciągnięcia zagranicznych inwestycji do gospodarki Republiki Azerbejdżańskiej,
- ustalenie stabilnych i odpowiednich przepisów i warunków handlowych, jak również wymianę informacji w zakresie przepisów ustawowych, wykonawczych i praktyk administracyjnych w dziedzinie inwestycji,
- wymianę informacji dotyczących możliwości inwestycyjnych w formie między innymi targów handlowych, wystaw, tygodni handlowych i innych imprez.

Artykuł 49

Zamówienia publiczne

Strony współpracują w celu rozwoju warunków dla otwartego i konkurencyjnego udzielania zamówień na towary i usługi w szczególności w drodze zaproszenia do składania ofert.

Artykuł 50

Współpraca w dziedzinie norm i oceny zgodności

1. Współpraca między Stronami ma na celu wspieranie dostosowania do uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym kryteriów, zasad i wytycznych w dziedzinie jakości. Wymagane działania ułatwią postęp na drodze wzajemnego uznawania w dziedzinie oceny zgodności, jak również poprawę jakości produktów azerbejdżańskich.

2. W tym celu Strony dążą do współpracy w ramach projektów pomocy technicznej, które będą:

- wspierać właściwą współpracę z organizacjami i instytucjami wyspecjalizowanymi w tych dziedzinach,
- wspierać stosowanie wspólnotowych regulacji technicznych oraz stosowanie europejskich norm oraz procedur oceny zgodności,

- umożliwiać wymianę doświadczeń i informacji technicznych w dziedzinie zarządzania jakością.

Za obopólnym porozumieniem Strony mogą inicjować inne formy współpracy naukowej i technologicznej.

Artykuł 51

Górnictwo i surowce

1. Strony zmierzają do podniesienia poziomu inwestycji i handlu w górnictwie i w sektorze surowcowym.

2. Współpraca skupia się w szczególności na następujących dziedzinach:

- wymianie informacji na temat rozwoju w sektorze górniczym i w sektorze metali nieżelaznych,
- stworzeniu ram prawnych dla współpracy,
- sprawach handlowych,
- przyjęciu i wprowadzaniu w życie ustawodawstwa w dziedzinie ochrony środowiska,
- kształceniu,
- bezpieczeństwie w przemyśle górniczym.

Artykuł 52

Współpraca w dziedzinie nauki i technologii

1. Strony wspierają współpracę w dziedzinie cywilnych badań naukowych i rozwoju technologicznego (RTD), mając na względzie obopólne korzyści oraz uwzględniając dostępność środków, odpowiedni dostęp do ich odpowiednich programów, z zastrzeżeniem właściwego poziomu skutecznej ochrony praw własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej (IPR).

2. Współpraca w zakresie nauki i technologii obejmuje:

- wymianę informacji naukowych i technicznych,
- wspólne działania RTD,
- kształcenie i programy przepływu naukowców, badaczy i techników zaangażowanych w RTD obu Stron.

Współpraca ta, jeśli jest realizowana w ramach działalności związanej z edukacją i/lub kształceniem, jest realizowana zgodnie z postanowieniami art. 53.

3. Współpraca objęta zakresem niniejszego artykułu jest realizowana zgodnie ze szczególnymi ustaleniami wynegocjowanymi i zawartymi według procedur przyjętych przez każdą ze Stron, które to Strony ustalają między innymi odpowiednie postanowienia IPR.

Artykuł 53

Edukacja i kształcenie

1. Strony współpracują w celu podniesienia poziomu wykształcenia ogólnego i kwalifikacji zawodowych w Republice Azerbejdżańskiej, zarówno w sektorze publicznym, jak prywatnym.

2. Współpraca obejmuje w szczególności następujące dziedziny:

- podniesienie poziomu edukacji i systemu kształcenia w Republice Azerbejdżańskiej, w tym system certyfikacji instytucji szkolnictwa wyższego i dyplomów studiów wyższych,
- kształcenie kadry zarządzającej sektora publicznego i prywatnego oraz urzędników w priorytetowych dziedzinach, które mają zostać określone,
- współpracę między instytucjami edukacyjnymi oraz między instytucjami edukacyjnymi a przedsiębiorstwami,
- przepływ nauczycieli, absolwentów, kadr zarządzających, młodych naukowców oraz pracowników badawczych, jak również młodzieży,
- promocję nauczania w dziedzinie studiów europejskich w odpowiednich instytucjach,
- nauczanie języków wspólnotowych,
- kształcenie podyplomowe tłumaczy konferencyjnych,
- kształcenie dziennikarzy,
- kształcenie instruktorów szkoleń,
- wymianę metod nauczania, popierającą wykorzystywanie nowoczesnych programów edukacyjnych oraz technicznych środków edukacyjnych.

3. Ewentualny udział jednej ze Stron w odpowiednich programach w dziedzinie edukacji i kształcenia drugiej Strony może być

brany pod uwagę zgodnie z ich odpowiednimi procedurami oraz, w stosownych okolicznościach, przewiduje się ramy instytucjonalne i programy współpracy poprzez dalsze uczestnictwo Republiki Azerbejdżańskiej we wspólnotowym programie Tempus.

Artykuł 54

Rolnictwo i sektor rolno-przemysłowy

Celem współpracy w tej dziedzinie jest popieranie reformy rolnej; modernizacja, prywatyzacja i restrukturyzacja rolnictwa, sektora rolno-przemysłowego i sektorów usług w Republice Azerbejdżańskiej; rozwój rynków krajowych i międzynarodowych dla produktów azerbejdżańskich, w warunkach gwarantujących ochronę środowiska, z uwzględnieniem konieczności poprawy bezpieczeństwa w dziedzinie zaopatrzenia w żywność, jak również rozwoju agrobiznesu, przetwarzania i dystrybucji produktów rolnych. Strony dążą także do stopniowego zbliżenia norm azerbejdżańskich do technicznych regulacji wspólnotowych dotyczących produktów przemysłowych i rolno-spożywczych, w tym norm sanitarnych i fitosanitarnych.

Artykuł 55

Energia

1. Współpraca jest realizowana w ramach zasad gospodarki rynkowej i Europejskiej Karty Energetycznej oraz z uwzględnieniem Traktatu Karty Energetycznej, Protokołu dotyczącego efektywności energetycznej i odnośnych aspektów ochrony środowiska, w oparciu o stopniową integrację rynków energetycznych w Europie.

2. Współpraca obejmuje między innymi następujące dziedziny:

- kształtowanie i rozwój polityki energetycznej,
- poprawę zarządzania i regulacji sektora energetycznego zgodnie z założeniami gospodarki rynkowej,
- poprawę dostaw energii, włączając w to bezpieczeństwo dostaw, w uzasadniony gospodarczo i środowiskowo sposób,
- popieranie oszczędzania energii oraz efektywności energetycznej, a także wykonanie Protokołu Karty Energetycznej dotyczącego efektywności energetycznej i odnośnych aspektów ochrony środowiska,
- modernizację infrastruktury energetycznej,
- poprawę technologii energetycznej w zakresie dostaw i końcowego wykorzystania jakiegokolwiek rodzaju energii,

- zarządzanie i kształcenie techniczne w sektorze energetycznym,
- przesyłanie i tranzyt materiałów i surowców energetycznych,
- wprowadzenie szeregu instytucjonalnych, prawnych, fiskalnych i innych rozwiązań niezbędnych do zwiększenia handlu energią i inwestycji,
- rozwój hydroelektrycznych zasobów energetycznych i odnawialnych.

3. Strony wymieniają stosowne informacje dotyczące projektów inwestycyjnych w sektorze energetycznym, w szczególności dotyczące budowy i czyszczenia rurociągów, gazociągów oraz innych sposobów przesyłu produktów energii. Strony współpracują w celu jak najefektywniejszego wykonania postanowień tytułu IV i art. 48 w odniesieniu do inwestycji w sektorze energetycznym.

Artykuł 56

Środowisko

1. Mając na uwadze Europejską Kartę Energetyczną i deklarację Konferencji z Lucerny z 1993 r. oraz uwzględniając Traktat Karty Energetycznej, w szczególności jego art. 19, a także Protokół Karty Energetycznej dotyczący efektywności energetycznej i odnośnych aspektów ochrony środowiska, Strony rozwijają i zacieśniają współpracę w dziedzinie ochrony środowiska i zdrowia ludzi.

2. Celem współpracy jest walka przeciw degradacji środowiska, w szczególności:

- skuteczne monitorowanie poziomu zanieczyszczeń i ocena stanu środowiska; system informacji na temat stanu środowiska,
- zwalczanie zanieczyszczania powietrza i wody o charakterze lokalnym, regionalnym i transgranicznym,
- odnowa ekologiczna,
- harmonijna, skuteczna i wydajna ekologicznie produkcja i wykorzystanie energii,
- bezpieczeństwo ekologiczne zakładów przemysłowych,
- klasyfikacja i bezpieczne obchodzenie się z chemikaliami,
- jakość wody,
- zmniejszanie ilości odpadów, recykling i bezpieczne usuwanie odpadów oraz wykonanie Konwencji bazylejskiej,

— wpływ rolnictwa, erozji gruntów, zanieczyszczenia chemicznego na środowisko,

Artykuł 57

— ochrona i odnowa lasów,

Transport

— ochrona różnorodności biologicznej i obszarów chronionych, jak również harmonijne wykorzystanie i gospodarowanie zasobami biologicznymi,

Strony rozwijają i wzmacniają współpracę w dziedzinie transportu.

— planowanie przestrzenne, w tym budownictwo i urbanistyka,

Współpraca ta ma między innymi na celu restrukturyzację i modernizację systemów i sieci transportowych w Republice Azerbejdżańskiej oraz rozwój i zapewnianie, w stosownych okolicznościach, kompatybilności systemów transportowych w kontekście osiągnięcia bardziej globalnego systemu transportowego. W szczególności należy wziąć pod uwagę funkcjonowanie wszystkich tradycyjnych połączeń komunikacyjnych między Niezależnymi Państwami w regionie Zakaukazia a pozostałymi państwami sąsiednimi.

— wykorzystanie instrumentów ekonomicznych i fiskalnych,

— globalne zmiany klimatyczne,

Współpraca obejmuje między innymi:

— edukacja i uświadomienie w zakresie środowiska,

— modernizację zarządzania i eksploatacji transportu drogowego, kolei, portów i lotnisk,

— pomoc techniczna dotycząca odbudowy stref dotkniętych działaniem czynników radioaktywnych oraz kierowanie odnośnych problemów zdrowotnych i społecznych,

— modernizację i rozwój infrastruktury kolejowej, żeglugowej, drogowej, portowej, lotniczej i nawigacji lotniczej, w tym modernizację największych tras komunikacyjnych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania i połączeń transeuropejskich dla wyżej wymienionych sposobów transportu, w szczególności tych związanych z projektem Traceca; oraz kształcenie w wyżej określonych dziedzinach,

— wykonanie Konwencji z Espoo o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym.

3. Współpraca odbywa się w szczególności poprzez:

— promowanie i rozwój transportu multimodalnego,

— przewidywanie katastrof i innych zagrożeń,

— promowanie wspólnych programów badawczych i rozwojowych,

— wymianę informacji oraz ekspertów, w tym informacji i ekspertów zajmujących się transferem czystych technologii oraz bezpiecznym i przyjaznym dla środowiska wykorzystaniem biotechnologii,

— przygotowanie ram prawnych i instytucjonalnych dla rozwoju i realizacji polityki, w tym prywatyzacja sektora transportu.

— wspólne badania naukowe,

Artykuł 58

— dostosowanie ustawodawstwa do norm wspólnotowych,

Usługi pocztowe i telekomunikacja

— kształcenie w zakresie ochrony środowiska i wzmocnienia instytucjonalnego,

W ramach swoich uprawnień i kompetencji Strony rozszerzają i wzmacniają współpracę w następujących dziedzinach:

— współpracę na poziomie regionalnym, włączając współpracę w ramach Europejskiej Agencji Ochrony Środowiska, oraz na poziomie międzynarodowym,

— ustalenie założeń polityki i wytycznych dla rozwoju sektora telekomunikacji i usług pocztowych,

— rozwój strategii, w szczególności w odniesieniu do problemów globalnych i klimatycznych, jak również w celu osiągnięcia stałego rozwoju,

— rozwój zasad polityki taryfowej i obrotu w telekomunikacji i usługach pocztowych,

— badania oddziaływania na środowisko,

— przeprowadzanie transferu technologii i know-how, w tym w zakresie europejskich norm technicznych i systemów certyfikacji,

— monitorowanie ekologiczne.

— wspieranie rozwoju projektów w dziedzinie telekomunikacji i usług pocztowych oraz przyciąganie inwestycji,

- polepszenie efektywności i jakości usług telekomunikacyjnych i pocztowych, między innymi poprzez liberalizację działalności podsektorów,
- nowoczesne stosowanie telekomunikacji, w szczególności w zakresie elektronicznego transferu środków,
- zarządzanie sieciami telekomunikacyjnymi i ich „optymalizacja”,
- właściwe przepisy wykonawcze dotyczące świadczenia usług telekomunikacyjnych i pocztowych oraz odnoszące się do wykorzystania zakresu fal radiowych,
- kształcenie w dziedzinie telekomunikacji i usług pocztowych w celu funkcjonowania w warunkach rynkowych.

Artykuł 59

Usługi finansowe

Współpraca ma w szczególności na celu ułatwienie włączenia Republiki Azerbejdżańskiej do powszechnie uznanych systemów wzajemnych rozliczeń. Pomoc techniczna skupia się na:

- rozwoju nowoczesnego systemu prywatnych, w szczególności komercyjnych usług bankowych i finansowych, rozwoju wspólnego rynku źródeł kredytowania, włączeniu Republiki Azerbejdżańskiej do powszechnie uznanych systemów wzajemnych rozliczeń,
- rozwijaniu w Republice Azerbejdżańskiej systemu fiskalnego i jego instytucji, wymianie doświadczeń i szkoleniu personelu,
- rozwoju usług w dziedzinie ubezpieczeń, co między innymi stworzyłoby korzystne ramy uczestnictwa przedsiębiorstw wspólnotowych w ustanawianiu wspólnych przedsięwzięć w sektorze ubezpieczeń w Republice Azerbejdżańskiej, jak również rozwoju ubezpieczenia kredytów eksportowych.

Ta współpraca w szczególności przyczynia się do wspierania rozwoju stosunków między Republiką Azerbejdżańską a Państwami Członkowskimi w sektorze usług finansowych.

Artykuł 60

Restrukturyzacja i prywatyzacja przedsiębiorstw

Uznając, że prywatyzacja ma zasadnicze znaczenie dla trwałego ożywienia gospodarki, Strony zgadzają się współpracować przy rozwijaniu niezbędnych ram instytucjonalnych, prawnych i metodologicznych. W tym celu przekazywana jest pomoc

techniczna na rzecz realizacji programu prywatyzacji przyjętego przez parlament Azerbejdżanu. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na prawidłowy i przejrzysty charakter procesu prywatyzacji.

Pomoc techniczna skupia się między innymi na:

- rozwoju podstawy instytucjonalnej w ramach rządu Azerbejdżanu, zdolnej do zdefiniowania i zarządzania procesem prywatyzacji,
- utworzeniu bazy danych przedsiębiorstw,
- korporatyzacji przedsiębiorstw,
- rozwoju systemu powszechnej prywatyzacji, której celem będzie przekazanie własności narodowi opartej na systemie świadectw,
- rozwoju systemu rejestracji posiadanych udziałów,
- rozwoju systemu sprzedaży w drodze przetargu poszczególnych przedsiębiorstw uważanych za nieodpowiednie do udziału w programie powszechnej prywatyzacji,
- restrukturyzacji przedsiębiorstw jeszcze niegotowych do prywatyzacji,
- rozwoju przedsiębiorczości prywatnej, w szczególności w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw.

Celem tej współpracy jest przyczynianie się do ożywienia gospodarki Azerbejdżanu, promowanie inwestycji zagranicznych oraz rozwijanie stosunków między Azerbejdżanem a Państwami Członkowskimi.

Artykuł 61

Rozwój regionalny

1. Strony wzmacniają współpracę w dziedzinie rozwoju regionalnego i zagospodarowania przestrzennego.

2. W tym celu Strony zachęcają władze krajowe, regionalne i lokalne we Wspólnocie i jej Państwach Członkowskich oraz w Republice Azerbejdżańskiej do wymiany informacji na temat polityki regionalnej i zagospodarowania przestrzennego, jak również metod kształtowania polityki regionalnej ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju obszarów słabo rozwiniętych.

Strony także wspierają bezpośrednie kontakty między wyżej wymienionymi władzami oraz między regionalnymi i publicznymi organizacjami, odpowiedzialnymi za planowanie rozwoju regionalnego, między innymi w celu wymiany metod i środków wspierania rozwoju regionalnego.

Artykuł 62

Współpraca socjalna

1. W odniesieniu do zdrowia i bezpieczeństwa Strony rozwijają współpracę między nimi, mającą na celu poprawę poziomu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników.

Współpraca obejmuje głównie:

- edukację i kształcenie w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa, ze zwróceniem szczególnej uwagi na sektory działalności wysokiego ryzyka,
 - rozwój i promocję środków zapobiegawczych w zwalczaniu chorób zawodowych i innych przypadłości zawodowych,
 - zapobieganie niebezpieczeństwu poważnych wypadków i zarządzanie toksycznymi chemikaliami,
 - badania w celu rozwijania podstaw wiedzy w odniesieniu do środowiska pracy, jak również zdrowia i bezpieczeństwa pracowników.
2. W odniesieniu do zatrudnienia współpraca obejmuje w szczególności pomoc techniczną w zakresie:
- optymalizacji rynku pracy,
 - modernizacji usług związanych z pośrednictwem pracy i poradnictwem zawodowym,
 - planowania i zarządzania programami restrukturyzacji,
 - wspierania rozwoju lokalnego zatrudnienia,
 - wymiany informacji na temat programów dotyczących elastycznego zatrudnienia, w szczególności programów ożywiających pracę na własny rachunek i promujących przedsiębiorczość.

3. Strony zwracają szczególną uwagę na współpracę w dziedzinie ochrony socjalnej, która między innymi obejmuje współpracę w zakresie planowania i realizacji reform dotyczących ochrony socjalnej w Republice Azerbejdżańskiej.

Reformy te mają na celu rozwijanie w Republice Azerbejdżańskiej metod ochrony właściwych dla gospodarki rynkowej i obejmują wszelkie formy ochrony socjalnej.

Artykuł 63

Turystyka

Strony poszerzają i rozwijają współpracę między sobą, która obejmuje:

- ułatwianie wymiany turystycznej,
- zwiększenie przepływu informacji,
- transfer *know-how*,
- badanie możliwości organizowania wspólnych działań,
- współpracę między urzędowymi organami do spraw turystyki,
- kształcenie w dziedzinie rozwoju turystyki.

Artykuł 64

Małe i średnie przedsiębiorstwa

1. Strony mają na celu rozwój i umacnianie małych i średnich przedsiębiorstw oraz ich zrzeszeń, jak również współpracy między małymi i średnimi przedsiębiorstwami Wspólnoty i Republiki Azerbejdżańskiej.

2. Współpraca przewiduje pomoc techniczną, w szczególności w następujących dziedzinach:

- rozwój ram prawnych dla małych i średnich przedsiębiorstw,
- rozwój odpowiedniej infrastruktury (agencja wspierania małych i średnich przedsiębiorstw, komunikowania się, pomoc w tworzeniu funduszu dla małych i średnich przedsiębiorstw),
- rozwój parków technologicznych,
- kształcenie w dziedzinach marketingu, rachunkowości i kontroli jakości produktów.

Artykuł 65

Informacja i komunikacja

Strony wspierają rozwój nowoczesnych metod zarządzania w dziedzinie informacji, w tym dotyczących mediów, i popierają skuteczną wymianę informacji. Uznaje się za priorytetowe programy mające na celu dostarczanie ogółowi społeczeństwa podstawowych informacji na temat Wspólnoty i Republiki Azerbejdżańskiej, w tym, w miarę możliwości, dostęp do baz danych, z całkowitym uwzględnieniem praw własności intelektualnej.

Artykuł 66

Ochrona konsumentów

Strony podejmą między sobą ścisłą współpracę w celu osiągnięcia zgodności między swoimi systemami ochrony konsumentów. Współpraca ta może objąć w szczególności wymianę informacji na temat prac ustawodawczych i reform instytucjonalnych,

organizację stałych systemów wzajemnego przekazywania informacji na temat produktów niebezpiecznych, poprawę informacji przekazywanych konsumentom, szczególnie na temat cen, charakterystyki oferowanych produktów i usług, rozwoju wymiany między rzecznikami interesów konsumentów oraz wzrostu zgodności polityki ochrony konsumentów, a także organizacji seminariów i kursów szkoleniowych.

Artykuł 67

Sprawy celne

1. Współpraca ma na celu zapewnienie zgodności ze wszystkimi postanowieniami, jakie zostaną przyjęte w zakresie handlu i uczciwego handlu oraz osiągnięcia zbliżenia systemu celnego Republiki Azerbejdżańskiej do systemu celnego Wspólnoty.

2. Współpraca obejmuje w szczególności:

- wymianę informacji,
- poprawę metod pracy,
- wprowadzenie Nomenklatury Scalonej i jednolitego dokumentu administracyjnego,
- połączenie między systemami tranzytowymi Wspólnoty i Republiki Azerbejdżańskiej,
- uproszczenie kontroli i formalności w zakresie przewozu towarów,
- wspieranie wprowadzenia nowoczesnych systemów informacji celnej,
- organizację seminariów i kursów szkoleniowych.

W razie potrzeby zostanie dostarczona pomoc techniczna.

3. Bez uszczerbku dla dalszej współpracy przewidzianej w niniejszej Umowie, w szczególności w art. 72 i 74, wzajemna pomoc w sprawach celnych między organami administracyjnymi obu Stron odbywa się zgodnie z postanowieniami Protokołu załączonego do niniejszej Umowy.

Artykuł 68

Współpraca w dziedzinie statystyki

Współpraca w tej dziedzinie ma na celu rozwój efektywnego systemu statystycznego, który ma dostarczać wiarygodne dane statystyczne, niezbędne dla wspierania i monitorowania procesu reform gospodarczych, oraz przyczynić się do rozwoju prywatnej przedsiębiorczości w Republice Azerbejdżańskiej. Współpraca obejmuje także ochronę poufności.

Strony współpracują w szczególności w następujących dziedzinach:

- dostosowania azerbejdżańskiego systemu statystycznego do metod, norm i klasyfikacji międzynarodowych,
- wymiany danych statystycznych,
- dostarczania niezbędnych danych statystycznych makro- i mikroekonomicznych w celu realizacji i zarządzania reformami gospodarczymi.

Wspólnota dostarczy w tym celu pomoc techniczną Republice Azerbejdżańskiej.

Artykuł 69

Ekonomia

Strony ułatwiają proces reform gospodarczych i koordynację polityki gospodarczej w drodze współpracy zmierzającej do poprawy zrozumienia podstawowych mechanizmów gospodarki każdej ze Stron, opracowania i realizacji polityki gospodarczej w warunkach gospodarki rynkowej. W tym celu Strony wymieniają informacje dotyczące wyników i prognoz makroekonomicznych.

Wspólnota dostarczy pomoc techniczną, aby:

- pomóc Republice Azerbejdżańskiej w procesie realizacji reformy gospodarczej, organizując specjalistyczne doradztwo i pomoc techniczną,
- zachęcać do współpracy między ekonomistami w celu przyspieszenia transferu *know-how* niezbędnej do kształtowania polityki gospodarczej i zapewnienia szerokiego rozpowszechnienia odnośnych wyników badań.

Artykuł 70

Polityka pieniężna

Na wniosek władz azerbejdżańskich Wspólnota udziela pomocy technicznej w celu wsparcia wysiłków Republiki Azerbejdżańskiej na rzecz wzmocnienia systemu walutowego oraz wprowadzenia pełnej wymienialności waluty.

Obejmuje to pomoc techniczną dotyczącą kształtowania i prowadzenia polityki pieniężnej i kredytowej Republiki Azerbejdżańskiej w koordynacji z międzynarodowymi instytucjami finansowymi, a także dotyczącą szkoleń personelu, rozwijania rynków finansowych, w tym giełdy papierów wartościowych. Obejmuje to także nieformalną wymianę poglądów dotyczących zasad i funkcjonowania Europejskiego Systemu Walutowego i rozporządzeń wspólnotowych dotyczących rynków finansowych i przepływu kapitału.

TYTUŁ VII

WSPÓŁPRACA W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH DEMOKRACJI I PRAW CZŁOWIEKA

Artykuł 71

Strony podejmują współpracę we wszystkich kwestiach dotyczących tworzenia i wzmacniania instytucji demokratycznych, w tym instytucji wymaganych dla wzmocnienia zasad państwa prawa oraz ochrony praw człowieka i podstawowych wolności, zgodnie z zasadami prawa międzynarodowego i OBWE.

Współpraca ta ma formę programów pomocy technicznej, przeznaczonych między innymi do pomocy w opracowywaniu stosownego ustawodawstwa i przepisów wykonawczych, wykonaniu takiego ustawodawstwa; funkcjonowaniu sądownictwa, roli państwa w sprawach wymiaru sprawiedliwości; oraz funkcjonowania systemu wyborczego. W miarę potrzeb mogą być przeprowadzane szkolenia. Strony popierają kontakty i wymianę między organami władzy państwowej, regionalnej i sądowniczej, między parlamentarzystami oraz organizacjami pozarządowymi.

TYTUŁ VIII

WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE ZAPOBIEGANIA DZIAŁANIOM BEZPRAWNYM ORAZ ZAPOBIEGANIA I KONTROLI NIELEGALNEJ IMIGRACJI

Artykuł 72

Strony podejmują współpracę mającą na celu zapobieganie bezprawnym działaniom, takim jak:

- bezprawne działania w dziedzinie gospodarki, w tym korupcja,
- bezprawne transakcje dotyczące różnych towarów, w tym odpadów przemysłowych,
- fałszerstwo.

Współpraca w wyżej wymienionych dziedzinach będzie polegać na wzajemnych konsultacjach i ściśle powiązanych wspólnych działaniach. Obejmuje dostarczenie pomocy technicznej i administracyjnej, w szczególności w następujących obszarach:

- opracowanie krajowego ustawodawstwa w dziedzinie zapobiegania bezprawnym działaniom,
- tworzenie ośrodków informacyjnych,
- zwiększenie skuteczności instytucji działających w zakresie zapobiegania bezprawnym działaniom,
- szkolenie personelu oraz rozwój infrastruktury badawczej,
- opracowanie środków akceptowanych przez obie Strony w walce przeciwko bezprawnym działaniom.

Artykuł 73

Pranie brudnych pieniędzy

1. Strony zgadzają się co do konieczności podejmowania wysiłków i współpracy w celu uniemożliwienia wykorzystania ich systemów finansowych do prania środków finansowych pochodzących z działalności przestępczej, w szczególności z przestępstw związanych z narkotykami.

2. Współpraca w tym zakresie obejmuje pomoc administracyjną i techniczną w celu ustalenia właściwych norm w zakresie zwalczania prania brudnych pieniędzy, które odpowiadają normom przyjętym w tym obszarze przez Wspólnotę i fora międzynarodowe, włączając Grupę Roboczą do spraw Finansowych (FATF).

Artykuł 74

Narkotyki

W ramach swoich uprawnień i kompetencji Strony współpracują, aby zwiększyć skuteczność polityki i środków skierowanych przeciwko nielegalnej produkcji, rozprowadzaniu i sprzedaży środków odurzających i substancji psychotropowych, w tym zapobiegania wykorzystaniu chemikaliów służących do ich produkcji, jak również wspierania zapobiegania i zmniejszania popytu na narkotyki. Współpraca w tej dziedzinie oparta jest na wzajemnych konsultacjach i ścisłej koordynacji między Stronami w zakresie celów i środków dotyczących poszczególnych dziedzin związanych z narkotykami.

Artykuł 75

Nielegalna imigracja

1. Państwa Członkowskie i Republika Azerbejdżańska zgadzają się współpracować w celu zapobiegania i kontroli nielegalnej imigracji. W tym celu:

- Republika Azerbejdżańska zgadza się ponownie przyjąć wszystkich swoich obywateli, którzy przebywają nielegalnie na terytorium danego Państwa Członkowskiego, na wniosek tego państwa i bez żadnych innych formalności,
- oraz każde Państwo Członkowskie zgadza się ponownie przyjąć wszystkich swoich obywateli, określonych do celów wspólnotowych, nielegalnie przebywających na terytorium Republiki Azerbejdżańskiej, na jej wniosek i bez żadnych innych formalności.

W takim celu Państwa Członkowskie i Republika Azerbejdżańska dostarczą również swoim obywatelom odpowiednie dokumenty tożsamości do tych celów.

2. Republika Azerbejdżańska zgadza się zawrzeć umowy dwustronne z Państwami Członkowskimi, które o to wnioskuje, regulujące określone obowiązki związane z ponownym przyjęciem, w tym obowiązek ponownego przyjęcia obywateli innych państw oraz bezpaństwowców przybyłych na terytorium danego Państwa Członkowskiego z Republiki Azerbejdżańskiej lub przybyłych na terytorium Republiki Azerbejdżańskiej z danego Państwa Członkowskiego.

3. Rada Współpracy zbada, jakie inne wspólne wysiłki mogą zostać przedsięwzięte w celu zapobiegania i kontroli nielegalnej imigracji.

TYTUŁ IX

WSPÓŁPRACA KULTURALNA

Artykuł 76

Strony zobowiązują się promować, popierać i ułatwiać współpracę kulturalną. W stosownych okolicznościach wspólnotowe programy współpracy kulturalnej lub programy opracowane przez jedno albo kilka Państw Członkowskich mogą stanowić przedmiot współpracy oraz rozwoju dalszych działań będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Współpraca może dotyczyć:

- wymiany informacji i doświadczeń w zakresie ochrony i konserwacji pomników i miejsc o znaczeniu historycznym (dziedzictwo architektoniczne),
- wymiany kulturalnej między instytucjami, artystami i innymi osobami pracującymi w dziedzinie sztuki.

TYTUŁ X

WSPÓŁPRACA FINANSOWA W DZIEDZINIE POMOCY TECHNICZNEJ

Artykuł 77

W celu osiągnięcia celów niniejszej Umowy i zgodnie z art. 78, 79 i 80 Republika Azerbejdżańska korzysta z czasowej pomocy finansowej udzielonej przez Wspólnotę w trybie pomocy technicznej w formie dotacji. Celem tej pomocy jest przyspieszenie transformacji gospodarczej w Republice Azerbejdżańskiej.

Artykuł 78

Pomoc finansowa jest zapewniana w ramach programu TACIS przewidzianego w odpowiednim wspólnotowym rozporządzeniu Rady.

Artykuł 79

Cele i dziedziny pomocy finansowej Wspólnoty są określone w orientacyjnym programie odzwierciedlającym priorytety ustalone między Stronami, z uwzględnieniem potrzeb Republiki Azerbejdżańskiej, zdolności absorpcji w poszczególnych sektorach oraz postępu reform. Strony informują o tym Radę Współpracy.

Artykuł 80

Aby umożliwić optymalne wykorzystanie dostępnych źródeł, Strony zapewnią ścisłą koordynację pomocy technicznej ze strony Wspólnoty oraz pomocy z innych źródeł, takich jak Państwa Członkowskie, pozostałe państwa, organizacje międzynarodowe, takie jak Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju oraz Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju.

TYTUŁ XI

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE, OGÓLNE I KOŃCOWE

Artykuł 81

Powołuje się Radę Współpracy, która nadzoruje wykonanie niniejszej Umowy. Rada Współpracy zbiera się na szczepku ministerialnym raz do roku. Rada bada wszelkie istotne kwestie powstałe w ramach niniejszej Umowy, jak również wszelkie inne kwestie dwustronne lub międzynarodowe będące przedmiotem wspólnego zainteresowania, w celu osiągnięcia celów niniejszej Umowy. Rada Współpracy może także za obopólną zgodą Stron opracowywać odpowiednie zalecenia.

Rada Współpracy określa w swoim regulaminie zadania Komitetu Współpracy, które obejmują przygotowanie posiedzeń Rady Współpracy, jak również tryb działania tego Komitetu.

2. Rada Współpracy może przekazać swoje dowolne kompetencje Komitetowi Współpracy, który zapewni ciągłość posiedzeń Rady Współpracy.

Artykuł 84

Rada Współpracy może podjąć decyzję o powołaniu wszelkich innych komitetów lub organów, które pomagają jej w pełnieniu zadań i określa ich skład, zadania i tryb funkcjonowania.

Artykuł 85

Podczas badania jakiegokolwiek sprawy wynikłej w ramach niniejszej Umowy w odniesieniu do postanowienia odnoszącego się do artykułu Układu GATT/WTO, Rada Współpracy bierze pod uwagę w możliwie najszerszym zakresie wykładnię przedmiotowego artykułu Układu GATT/WTO przyjętą przez członków WTO.

Artykuł 83

1. Radzie Współpracy pomaga w pełnieniu zadań Komitet Współpracy, składający się, z jednej strony, z przedstawicieli członków Rady Unii Europejskiej i członków Komisji Wspólnot Europejskich, a z drugiej strony, z przedstawicieli rządu Republiki Azerbejdżańskiej, zazwyczaj wyższych urzędników służby cywilnej. Urząd Przewodniczącego Komitetu Współpracy obejmują kolejno Wspólnota i Republika Azerbejdżańska.

Artykuł 86

Powołuje się Parlamentarny Komitet Współpracy. W ramach tego Komitetu członkowie Parlamentu Republiki Azerbejdżańskiej oraz Parlamentu Europejskiego spotykają się w celu wymiany poglądów. Komitet zbiera się okresowo, przy czym sam określa kolejne terminy posiedzeń.

Artykuł 87

1. Parlamentarny Komitet Współpracy składa się, z jednej strony, z członków Parlamentu Europejskiego, oraz z członków parlamentu Azerbejdżanu, z drugiej strony.

2. Parlamentarny Komitet Współpracy uchwała swój regulamin wewnętrzny.

3. Przewodnictwo Parlamentarnego Komitetu Współpracy jest obejmowane kolejno przez Parlament Europejski i parlament Azerbejdżanu zgodnie z postanowieniami, które zostaną ustanowione w jego regulaminie.

Artykuł 88

Parlamentarny Komitet Współpracy może zwrócić się z wnioskiem o dostarczenie istotnych informacji dotyczących wykonania niniejszej Umowy do Rady Współpracy, która dostarcza Komitetowi wnioskowanych informacji.

Parlamentarny Komitet Współpracy jest informowany o zaleceniach Rady Współpracy.

Parlamentarny Komitet Współpracy może kierować zalecenia do Rady Współpracy.

Artykuł 89

1. W zakresie niniejszej Umowy każda ze Stron zobowiązuje się zapewnić osobom fizycznym i prawnym drugiej ze Stron, bez żadnej dyskryminacji w porównaniu z własnymi obywatelami, dostęp do właściwych sądów i organów administracyjnych Stron, aby mogły przed nimi dochodzić swoich praw osobistych i rzeczowych, w tym praw własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej.

2. W granicach swoich uprawnień i kompetencji Strony:

- wspierają przekazywanie do arbitrażu rozstrzyganie sporów wynikających z transakcji handlowych oraz w ramach współpracy zawartej przez podmioty gospodarcze Wspólnoty i Republiki Azerbejdżańskiej,
- ustalają, że kiedy dany spór rozwiązywany jest na drodze arbitrażu, każda Strona sporu może, z wyjątkiem przypadku, gdy procedury stosowane przez organ arbitrażowy wybrany przez Stronę stanowią inaczej, wybrać własnego arbitra, bez względu na jego obywatelstwo oraz, że trzeci arbiter lub jedyny arbiter może być obywatelem państwa trzeciego,
- zalecą swoim podmiotom gospodarczym wybór prawa właściwego dla ich umów, za obojętną zgodą,

- popierają odwoływanie się do reguł arbitrażowych opracowanych przez Komisję Narodów Zjednoczonych do spraw Międzynarodowego Prawa Handlowego (Uncitral), oraz do arbitrażu w jakimkolwiek organie państw sygnatariuszy Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych, podpisanej w Nowym Jorku dnia 10 czerwca 1958 r.

Artykuł 90

Żadne postanowienie niniejszej Umowy nie stanowi przeszkody, aby Strona podjęła środki, które:

- a) uważa za niezbędne do zapobiegania ujawnianiu informacji sprzecznych z podstawowymi interesami w zakresie bezpieczeństwa;
- b) odnoszą się do produkcji lub handlu bronią, amunicją lub sprzętem wojskowym lub też do badań, rozwoju i produkcji niezbędnych do celów obronności, o ile środki te nie naruszają warunków konkurencji w zakresie produktów nieprzeznaczonych na cele ściśle wojskowe;
- c) uznaje za zasadnicze dla zapewnienia własnego bezpieczeństwa w przypadku poważnych niepokojów wewnętrznych, naruszających utrzymanie porządku publicznego, w czasie wojny lub poważnego napięcia na arenie międzynarodowej, grożącego wybuchem wojny, lub w celu wywiązania się z zobowiązań, jakie przyjęła, aby zapewnić utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego;
- d) uważa za niezbędne ze względu na przestrzeganie swoich obowiązków i zobowiązań międzynarodowych w zakresie kontroli towarów przemysłowych i technologii podwójnego zastosowania.

Artykuł 91

1. W dziedzinach objętych niniejszą Umową oraz nie naruszając jakichkolwiek zawartych w niej postanowień szczególnych:

- uzgodnienia stosowane przez Republikę Azerbejdżańską w odniesieniu do Wspólnoty nie mogą prowadzić do jakiegokolwiek dyskryminacji między Państwami Członkowskimi, ich obywatelami lub ich przedsiębiorstwami lub spółkami,
- uzgodnienia stosowane przez Wspólnotę w odniesieniu do Republiki Azerbejdżańskiej nie mogą prowadzić do jakiegokolwiek dyskryminacji między obywatelami azerbejdżańskimi lub ich przedsiębiorstwami lub spółkami.

2. Postanowienia ust. 1 są bez uszczerbku dla prawa Stron do stosowania odpowiednich postanowień ich ustawodawstwa fiskalnego dotyczącego podatników, którzy nie są w identycznej sytuacji ze względu na miejsce zamieszkania.

Artykuł 92

1. Każda ze Stron może zwrócić się do Rady Współpracy w sprawie jakiegokolwiek sporu wynikającego ze stosowania bądź z wykładni niniejszej Umowy.

2. Rada Współpracy może rozstrzygać spory w drodze zaleceń.

3. W przypadku gdy nie jest możliwe rozstrzygnięcie sporu zgodnie z ust. 2, każda ze Stron może powiadomić drugą Stronę o wyznaczeniu rozjemcy; druga Strona jest wtedy zobowiązana do wyznaczenia drugiego arbitra w terminie dwóch miesięcy. Przy stosowaniu tej procedury Wspólnota i Państwa Członkowskie są traktowane jako jedna strona sporu.

Rada Współpracy wyznacza trzeciego rozjemcę.

Zalecenia rozjemcy są przyjmowane większością głosów. Zalecenia te nie są wiążące dla Stron.

4. Rada Współpracy może ustalić regulamin rozstrzygania sporów.

Artykuł 93

Strony zgadzają się prowadzić konsultacje w trybie pilnym odpowiednimi drogami, na wniosek jednej z nich, aby rozpatrzyć wszelkie kwestie związane z wykładnią lub wykonaniem niniejszej Umowy oraz innymi istotnymi aspektami ich wzajemnych stosunków.

Postanowienia niniejszego artykułu nie wpływają w żaden sposób i pozostają bez uszczerbku dla postanowień art. 14, 92 i 98.

Artykuł 94

Traktowanie przyznane Republice Azerbejdżańskiej na podstawie niniejszej Umowy nie jest w żadnym przypadku bardziej korzystne od traktowania, jakie Państwa Członkowskie przyznały wzajemnie wobec siebie.

Artykuł 95

Do celów niniejszej Umowy określenie „Strony” oznacza, z jednej strony, Republikę Azerbejdżańską, a z drugiej strony, Wspólnotę, albo Państwa Członkowskie, albo Wspólnotę i Państwa Członkowskie, zgodnie z ich własnymi uprawnieniami.

Artykuł 96

W zakresie, w jakim sprawy objęte niniejszą umową są objęte Traktatem Karty Energetycznej i jego protokołami, Traktat ten i protokoły z chwilą wejścia umowy w życie stosuje się do tych spraw jedynie w zakresie, w jakim stosowanie to jest w nich przewidziane.

Artykuł 97

Niniejszą Umowę zawiera się na początkowy okres dziesięciu lat. Jest ona odnawiana automatycznie każdego roku, pod warunkiem że żadna ze Stron nie przekaże drugiej Stronie pisemnego oświadczenia o wypowiedzeniu Umowy na sześć miesięcy przed jej wygaśnięciem.

Artykuł 98

1. Strony podejmują wszelkie środki o charakterze ogólnym lub szczególnym wymagane do wypełnienia swoich zobowiązań wynikających z niniejszej Umowy. Zapewniają one, aby osiągnięte zostały cele określone w niniejszej Umowie.

2. Jeżeli jedna ze Stron uważa, że druga Strona nie spełniła zobowiązania, jakie nakłada na nią niniejsza Umowa, podejmuje odpowiednie środki. Przedtem jednak, z wyjątkiem szczególnie pilnych przypadków, dostarcza ona Radzie Współpracy wszelkich informacji wymaganych dla dokładnego zbadania sytuacji w celu znalezienia rozwiązania zadowalającego obie Strony.

Przy wyborze wspomnianych środków, należy nadać priorytet tym spośród nich, które w jak najmniejszym stopniu zakłócają funkcjonowanie niniejszej Umowy. O podjęciu tych środków Rada Współpracy jest informowana niezwłocznie, na wniosek drugiej Strony.

Artykuł 99

Załączniki I, II, III, IV i V, jak również Protokół, stanowią integralną część niniejszej Umowy.

Artykuł 100

Niniejsza Umowa, zanim równoważne prawa nie zostaną przyznane osobom i podmiotom gospodarczym na mocy tej Umowy, nie narusza praw gwarantowanych tym osobom w istniejących umowach wiążących jedno lub kilka Państw Członkowskich, z jednej strony, a Republikę Azerbejdżańską, z drugiej strony, z wyjątkiem dziedzin należących do kompetencji Wspólnoty i bez uszczerbku dla zobowiązań Państw Członkowskich wynikających z niniejszej Umowy w dziedzinach należących do ich kompetencji.

Artykuł 101

Niniejsza Umowa stosuje się, z jednej strony, w odniesieniu do terytoriów, na których obowiązują Traktaty ustanawiające Wspólnotę Europejską, Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Europejską Wspólnotę Energii Atomowej, zgodnie z warunkami ustanowionymi w tych Traktatach, a z drugiej strony, do terytorium Republiki Azerbejdżańskiej.

Artykuł 102

Depozytariuszem niniejszej Umowy jest sekretarz generalny Rady Unii Europejskiej.

sekretarzowi generalnemu Rady Unii Europejskiej o zakończeniu procedur, określonych w akapicie pierwszym.

Artykuł 103

Oryginał niniejszej Umowy, którego teksty sporządzone w językach duńskim, niderlandzkim, angielskim, fińskim, francuskim, niemieckim, greckim, włoskim, portugalskim, hiszpańskim, szwedzkim i azerbejdżańskim są jednakowo autentyczne, zostaje złożony u sekretarza generalnego Rady Unii Europejskiej.

Od chwili wejścia w życie i w takim zakresie, w jakim dotyczy to stosunków między Republiką Azerbejdżańską a Wspólnotą, niniejsza Umowa zastępuje Umowę między Europejską Wspólnotą Gospodarczą i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich w sprawie handlu i współpracy handlowej i gospodarczej, podpisaną w Brukseli dnia 18 grudnia 1989 r.

*Artykuł 105**Artykuł 104*

Niniejsza Umowa zostaje przyjęta przez Strony zgodnie z ich własnymi procedurami.

Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu, w którym Strony notyfikują

W przypadku gdy przed zakończeniem procedur niezbędnych dla wejścia w życie niniejszej Umowy postanowienia pewnych części tej Umowy wchodzi w życie na mocy Umowy przejściowej między Wspólnotą a Republiką Azerbejdżańską, Strony uzgadniają, iż w tych okolicznościach przez „datę wejścia w życie niniejszej Umowy” rozumie się datę wejścia w życie Umowy przejściowej.

Hecho en Luxemburgo, el veintidós de abril de mil novecientos noventa y seis.

Udfærdiget i Luxembourg, den toogtyvende april nitten hundrede og seksoghalvfems.

Geschehen zu Luxemburg am zweiundzwanzigsten April neunzehnhundertsechsunneunzig.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι δύο Απριλίου χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι.

Done at Luxembourg on the twenty-second day of April in the year one thousand nine hundred and ninety-six.

Fait à Luxembourg, le vingt-deux avril mil neuf cent quatre-vingt-seize.

Fatto a Lussemburgo, addì ventidue aprile millenovecentonovantasei.

Gedaan te Luxemburg, de tweeëntwintigste april negentienhonderd zesennegentig.

Feito no Luxemburgo, em vinte e dois de Abril de mil novecentos e noventa e seis.

Tehty Luxemburgissa kahdentakymmenentenätoisena päivänä huhtikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkuusi.

Som skedde i Luxemburg den tjugoandra april nittonhundranittiosex.

Ийирми ики апрел мин догуз жүз дохсан алтынчы ил тарихде Лүксембург шәһеринде имзаланмышдыр -

Pour le Royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift verbindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Kongeriget Danmark

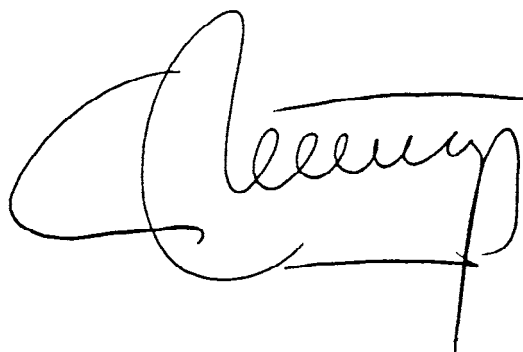
Für die Bundesrepublik Deutschland

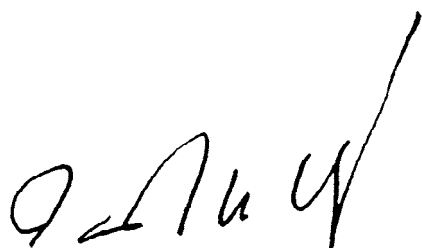
Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

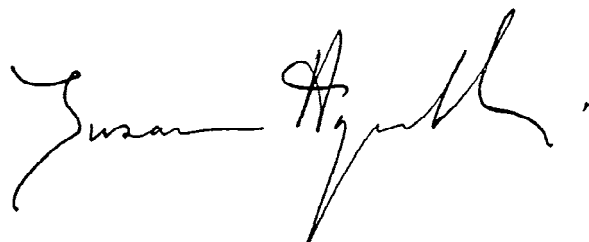

Thar ceann na hÉireann

For Ireland

Per la Repubblica italiana

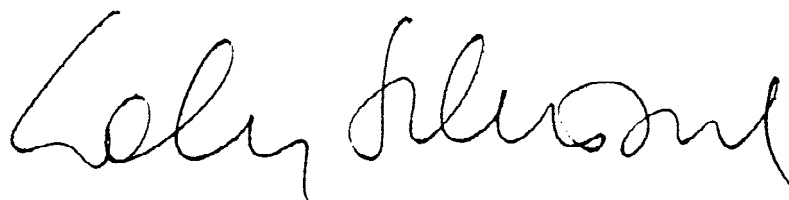
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

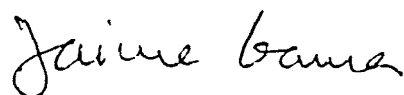
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

Pela República Portuguesa

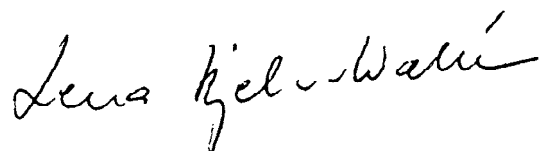

Suomen tasavallan puolesta

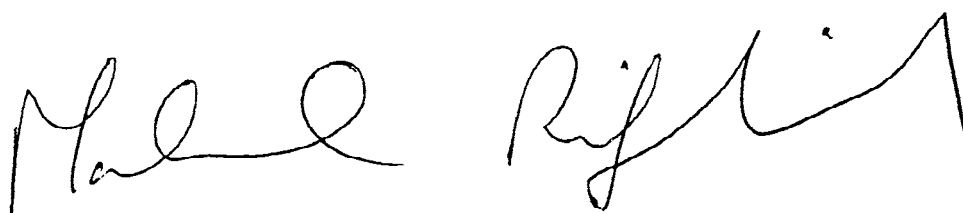
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

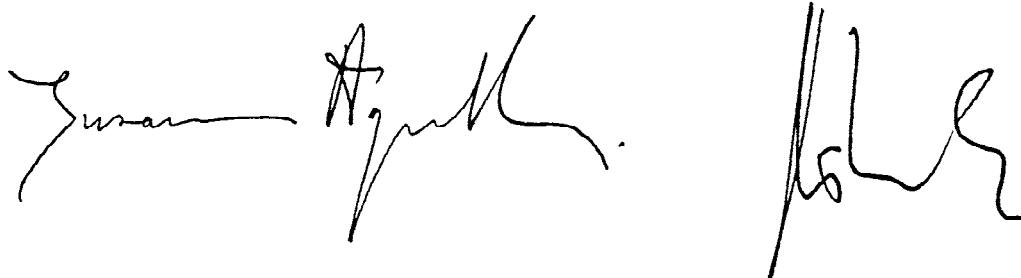
Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

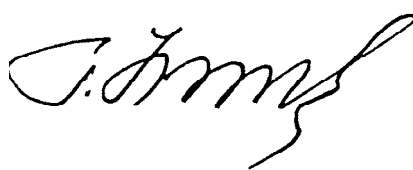
Pelas Comunidades Europeias

Euroopan yhteisöjen puolesta

För Europeiska gemenskaperna

АЗƏРБАЙҶАН РЕСПУБЛИКАСЫ АДЫНДАН

—

WYKAZ ZAŁĄCZONYCH DOKUMENTÓW

<i>Załącznik I</i>	Orientacyjny wykaz korzyści przyznanych przez Republikę Azerbejdżańską Niepodległym Państwom zgodnie z art. 9 ust. 3
<i>Załącznik II</i>	Konwencje dotyczące własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej określone w art. 42
<i>Załącznik III</i>	Usługi finansowe określone w art. 26 ust. 3
<i>Załącznik IV</i>	Zastrzeżenia wspólnotowe zgodnie z art. 23 ust. 2
<i>Załącznik V</i>	Zastrzeżenia Republiki Azerbejdżańskiej zgodnie z art. 23 ust. 4

Protokół w sprawie wzajemnej pomocy między organami administracyjnymi w sprawach celnych

ZAŁĄCZNIK I

**ORIENTACYJNY WYKAZ KORZYŚCI PRYZNANYCH PRZEZ REPUBLIKĘ AZERBEJDŻAŃSKĄ
NIEPODLEGŁYM PAŃSTWOM ZGODNIE Z ART. 9 UST. 3**

1. Nie stosuje się należności celnych przywózowych.
 2. Nie stosuje się należności celnych wywozowych w odniesieniu do towarów dostarczonych w ramach rocznych dwustronnych międzypaństwowych porozumień w sprawie handlu i współpracy, zgodnie z ustaloną w nich nomenklaturą.
 3. Nie stosuje się podatku VAT do przywozu.
 4. Nie stosuje się podatku akcyzowego do przywozu.
-

ZAŁĄCZNIK II

**KONWENCJE DOTYCZĄCE WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ, PRZEMYSŁOWEJ I HANDLOWEJ,
OKREŚLONE W ART. 42**

1. Artykuł 42 ust. 2 dotyczy następujących konwencji wielostronnych:
 - Konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych (Akt paryski, 1971 r.),
 - Międzynarodowej konwencji o ochronie wykonawców, producentów fonogramów i organizacji nadawczych (Rzym, 1961 r.),
 - Protokołu dotyczącego Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków (Madryt, 1989 r.),
 - Porozumienia nicejskiego dotyczącego międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług do celów rejestracji znaków (Genewa, 1977 r., zmienione w 1979 r.),
 - Traktatu budapesztańskiego o międzynarodowym uznawaniu depozytu drobnoustrojów do celów postępowania patentowego (1977 r., zmieniony w 1980 r.),
 - Międzynarodowej konwencji o ochronie nowych odmian roślin (UPOV) (Akt genewski, 1991 r.).
 2. Rada Współpracy może zalecić, aby art. 42 ust. 2 był również stosowany do innych konwencji wielostronnych. W razie przeszkód w dziedzinie własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej, które odnoszą się do handlu, przeprowadzane są pilne konsultacje na wniosek jednej ze stron, w celu osiągnięcia rozwiązań zadowalających obie strony.
 3. Strony potwierdzają znaczenie, jakie przywiązują do zobowiązań wypływających z następujących konwencji wielostronnych:
 - Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej (Akt sztokholmski, 1967 r., zmieniony w 1979 r.),
 - Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków (Akt sztokholmski, 1967 r., zmieniony w 1979 r.),
 - Układu o współpracy patentowej (Waszyngton, 1970 r., znowelizowany w 1979 r. i zmieniony w 1984 r.).
 4. Od chwili wejścia w życie niniejszej Umowy Republika Azerbejdżańska przyznaje w dziedzinie uznania i ochrony własności intelektualnej, przemysłowej i handlowej, przedsiębiorstwom i obywatelom Wspólnoty traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, jakie zastrzega dla jakiegokolwiek państwa trzeciego w ramach umów dwustronnych.
 5. Postanowienia ust. 4 nie stosują się do korzyści przyznanych przez Republikę Azerbejdżańską jakimkolwiek państwu trzeciemu na zasadzie faktycznej wzajemności, ani do korzyści przyznanych przez Republikę Azerbejdżańską innemu państwu byłego ZSRR.
-

ZAŁĄCZNIK III

USŁUGI FINANSOWE, OKREŚLONE W ART. 26 UST. 3

Usługą finansową jest każda usługa o charakterze finansowym, świadczona przez usługodawcę finansowego jednej ze Stron. Usługi finansowe obejmują następujące rodzaje działalności:

A. Wszelkie usługi ubezpieczeniowe oraz inne związane z ubezpieczeniami

1. Ubezpieczenia bezpośrednie (w tym koasekuracja):
 - i) na życie;
 - ii) inne niż ubezpieczenia na życie.
2. Reasekuracja i retrocesja.
3. Pośrednictwo ubezpieczeniowe, takie jak usługi brokerskie i agencyjne.
4. Pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, takie jak doradztwo ubezpieczeniowe, usługi aktuarialne, ocena ryzyka oraz zaspokajanie roszczeń.

B. Usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń)

1. Przyjmowanie depozytów i innych funduszy zwrotnych od ludności.
2. Udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, w tym, między innymi kredytów konsumenckich i kredytów hipotecznych, factoring oraz finansowanie transakcji handlowych.
3. Leasing finansowy.
4. Usługi w sferze wszelkich płatności i transferu środków pieniężnych, w tym kart kredytowych, debetowych, czeków podróżnych, przekazów bankierskich.
5. Gwarancje i zobowiązania.
6. Operacje przeprowadzane na własny rachunek lub na zlecenie klientów, zarówno na giełdzie jak i poza giełdą, bądź w inny sposób:
 - a) instrumentami rynku pieniężnego (czekami, weksłami, certyfikatami depozytowymi itp.);
 - b) walutą obcą;
 - c) instrumentami pochodnymi, w tym, ale nie wyłącznie, papierami wartościowymi transakcji typu futures i opcjami;
 - d) instrumentami kursu walutowego i stóp procentowych, w tym takimi jak transakcje swapowe, transakcje terminowe itp.;
 - e) zbywalnymi papierami wartościowymi;
 - f) innymi zbywalnymi instrumentami i aktywami finansowymi, w tym złotem i srebrem w sztabach.
7. Uczestnictwo w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i plasowaniu (publicznie i prywatnie) oraz świadczenie usług z tym związanych.
8. Usługi pośrednictwa na rynku pieniężnym.
9. Zarządzanie aktywami, takie jak zarządzanie środkami pieniężnymi i portfelem aktywów, wszelkie formy zarządzania inwestycjami zbiorowymi, zarządzanie funduszem emerytalnym oraz usługi w zakresie deponowania i powiernictwa.
10. Usługi rozrachunkowe i rozliczeniowe w odniesieniu do aktywów finansowych, w tym papierów wartościowych, instrumentów pochodnych i innych instrumentów zbywalnych.

11. Pośrednictwo na rynku konsultingowym i inne pomocnicze usługi finansowe odnośnie do wszystkich rodzajów działalności wymienionych w pkt 1–10, w tym informacja i analiza kredytowa, badania i doradztwo odnośnie do inwestycji i analizy portfela aktywów, doradztwo w zakresie nabywania oraz restrukturyzacji i strategii przedsiębiorstw.
12. Dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych oraz przetwarzanie danych finansowych, udostępnianie związanego z nimi oprogramowania przez usługodawców świadczących inne usługi finansowe.

Definicja usług finansowych nie obejmuje następującej działalności:

- a) działalności prowadzonej przez bank centralny albo inną instytucję publiczną w celu realizowania polityki pieniężnej i kursowej;
 - b) działalności prowadzonej przez banki centralne, agendy rządowe lub ministerstwa, lub instytucje publiczne, na rachunek rządu lub przy posiadaniu gwarancji rządowych, z wyjątkiem sytuacji, gdy działalność taka może być realizowana przez usługodawców świadczących usługi finansowe w konkurencji z tymi podmiotami publicznymi;
 - c) działalności stanowiącej część ustawowego systemu ubezpieczeń społecznych lub programu emerytalnego, z wyjątkiem sytuacji, gdy taka działalność może być realizowana przez usługodawców świadczących usługi finansowe w konkurencji z podmiotami publicznymi lub instytucjami prywatnymi.
-

ZAŁĄCZNIK IV

ZASTRZEŻENIA WSPÓLNOTOWE ZGODNIE Z ART. 23 UST. 2**Górnictwo**

W niektórych Państwach Członkowskich prawo do wydobycia zasobów naturalnych i minerałów przez przedsiębiorstwa niekontrolowane przez Wspólnotę może podlegać obowiązkowi uzyskania koncesji.

Rybołówstwo

Dostęp do wykorzystania zasobów biologicznych i łowisk znajdujących się w wodach morskich podlegających suwerenności albo jurysdykcji Państw Członkowskich Wspólnoty, jak również ich eksploatacja, są zastrzeżone dla statków rybackich pływających pod banderą Państwa Członkowskiego Wspólnoty i zarejestrowanych na terytorium Wspólnoty, chyba że postanowiono inaczej.

Nabywanie nieruchomości

W niektórych Państwach Członkowskich nabywanie nieruchomości przez przedsiębiorstwa niewspólnotowe jest przedmiotem ograniczeń.

Usługi audiowizualne, w tym radiowe

Traktowanie narodowe dotyczące produkcji i dystrybucji, w tym nadawania i innych form transmisji publicznych, może być zastrzeżone dla dzieł audiowizualnych spełniających niektóre kryteria pochodzenia.

Usługi telekomunikacyjne, w tym usługi telefonii komórkowej i satelitarnej

Usługi zastrzeżone

W niektórych Państwach Członkowskich dostęp do rynku usług komplementarnych i infrastruktury jest ograniczony.

Usługi profesjonalne

Usługi zastrzeżone dla osób fizycznych będących obywatelami Państw Członkowskich. Osoby te mogą zakładać przedsiębiorstwa na określonych warunkach.

Rolnictwo

W niektórych Państwach Członkowskich traktowanie narodowe nie znajduje zastosowania do przedsiębiorstw niekontrolowanych przez Wspólnotę, które chcą założyć przedsiębiorstwo rolne. Nabywanie winnic przez przedsiębiorstwo nieobjęte kontrolą Wspólnoty jest przedmiotem notyfikacji lub, jeżeli to konieczne, zezwolenia.

Usługi agencji prasowych

W niektórych Państwach Członkowskich udział zagraniczny w wydawnictwach lub przedsiębiorstwach telewizyjnych albo radiowych jest ograniczony.

ZAŁĄCZNIK V

ZASTRZEŻENIA REPUBLIKI AZERBEJDŻAŃSKIEJ ZGODNIE Z ART. 23 UST. 4**Wykorzystywanie podglebia i zasobów naturalnych, w tym eksploatacja, produkcja i górnictwo**

Na eksploatację i produkcję zasobów węglowodorowych, jak również wydobywanie niektórych rud i metali, przedsiębiorstwa zagraniczne mogą potrzebować koncesji.

Rybołówstwo

Na prowadzenie działalności połowową niezbędne jest zezwolenie właściwego organu rządowego.

Łowiectwo

Na prowadzenie działalności łowieckiej konieczne jest zezwolenie właściwego organu rządowego.

Nabywanie nieruchomości

Przedsiębiorstwa zagraniczne nie są upoważnione do nabywania działek. Przedsiębiorstwa te mogą jednakże dzierżawić ziemię na zasadach długoterminowych.

Usługi bankowe

Całkowity kapitał banków zagranicznych nie może przekraczać określonego udziału procentowego całkowitego kapitału krajowego systemu bankowego.

Azerbejdżan zobowiązuje się nie zmniejszać dla azerbejdżańskich filii i oddziałów przedsiębiorstw wspólnotowych pułapu ograniczającego ogólny udział kapitału zagranicznego w azerbejdżańskim systemie bankowym, który obowiązuje od dnia parafovania niniejszej Umowy, chyba że jest to wymagane w ramach programów MFW w Azerbejdżanie.

Najpóźniej w terminie pięciu lat od dnia podpisania Umowy Azerbejdżan rozważy możliwość podwyższenia pułapu, biorąc pod uwagę wszelkie uwarunkowania monetarne, fiskalne, finansowe i związane z bilansem płatności oraz stan systemu bankowego Azerbejdżanu.

Usługi telekomunikacyjne i w zakresie środków masowego przekazu

Udział zagraniczny może podlegać pewnym ograniczeniom.

Działalność zawodowa

Prowadzenie pewnych rodzajów działalności jest zakazane, ograniczone lub podlega szczególnym wymaganiom w odniesieniu do osób fizycznych, które nie są obywatelami Azerbejdżanu.

Budowle i pomniki historyczne

Działalność w tym zakresie jest przedmiotem ograniczeń.

Stosowanie zastrzeżeń wymienionych w niniejszym Załączniku nie może w żadnym przypadku powodować traktowania mniej korzystnego, niż traktowanie przyznane przedsiębiorstwom jakiegokolwiek państwa trzeciego.

PROTOKÓŁ

w sprawie wzajemnej pomocy między organami administracyjnymi w sprawach celnych

Artykuł 1

Definicje

Do celów niniejszego Protokołu:

- a) „ustawodawstwo celne” oznacza przepisy ustawowe i wykonawcze stosowane na terytorium każdej ze Stron, regulujące przywóz, wywóz, tranzyt towarów i objęcie ich dowolną procedurą celną, włączając w to środki zakazu, ograniczeń i kontroli;
- b) „organ wnioskujący” oznacza właściwy organ administracyjny, który został w tym celu wyznaczony przez jedną ze Stron oraz który występuje z wnioskiem o udzielenie pomocy w sprawach celnych;
- c) „organ, do którego kierowany jest wniosek” oznacza właściwy organ administracyjny, który został w tym celu wyznaczony przez jedną ze Stron oraz do którego zwrócono się z wnioskiem o pomoc w sprawach celnych;
- d) „dane osobowe” oznaczają wszelkie informacje dotyczące osoby zidentyfikowanej lub dającej się zidentyfikować.

Artykuł 2

Zakres

1. Strony udzielają sobie wzajemnie pomocy w sprawach pozostających w ich właściwości, w trybie i na warunkach określonych w niniejszym Protokole, w zakresie zapobiegania, prowadzenia dochodzeń i wykrywania naruszeń ustawodawstwa celnego.

2. Pomoc w sprawach celnych, przewidziana w niniejszym Protokole, odnosi się do każdego organu administracyjnego Stron, który jest właściwy w zakresie stosowania niniejszego Protokołu. Nie narusza to zasad regulujących wzajemną pomoc w sprawach karnych. Nie obejmuje również informacji uzyskanych w wyniku działań przeprowadzonych na prośbę władz sądowych, chyba że władze te wyrażą na to zgodę.

Artykuł 3

Pomoc na wniosek

1. Na wniosek organu wnioskującego organ, do którego kierowany jest wniosek, dostarcza wszystkich stosownych informacji

umożliwiających właściwe stosowanie ustawodawstwa celnego, łącznie z informacjami dotyczącymi ujawnionych lub planowanych działań, które naruszają lub mogłyby naruszyć to ustawodawstwo.

2. Na wniosek organu wnioskującego organ, do którego kierowany jest wniosek, poinformuje go, czy towary wywiezione z terytorium jednej Strony zostały właściwie przywiezione na terytorium drugiej Strony, określając, w razie potrzeby, procedury celne zastosowane wobec tych towarów.

3. Na wniosek organu wnioskującego organ, do którego kierowany jest wniosek, podejmuje w ramach swoich uprawnień niezbędne środki dla zapewnienia nadzoru nad:

- a) osobami fizycznymi lub prawnymi, wobec których istnieją uzasadnione powody, aby sądzić, że naruszają lub naruszyły ustawodawstwo celne;
- b) miejscami, gdzie towary są przechowywane w taki sposób, że istnieją uzasadnione podstawy, aby podejrzewać, że są przeznaczone do prowadzenia działań sprzecznych z ustawodawstwem celnym;
- c) przepływem towarów, o którym powiadomiono, że może on spowodować naruszenie ustawodawstwa celnego;
- d) środkami transportu, wobec których istnieją uzasadnione powody, by uważać że były, są lub mogą być wykorzystane z naruszeniem ustawodawstwa celnego.

Artykuł 4

Dobrowolna pomoc

Strony udzielają sobie, zgodnie ze swoimi przepisami, zasadami i innymi instrumentami prawnymi, wzajemnej pomocy bez uprzedniego wniosku, jeżeli uznają, że jest to niezbędne dla właściwego stosowania ustawodawstwa celnego, w szczególności gdy otrzymają informacje dotyczące:

- działań, które naruszają lub wydaje się, że naruszają to ustawodawstwo i które mogą interesować drugą Stronę,
- nowych środków lub metod wykorzystywanych do prowadzenia takich działań,

- towarów, o których wiadomo, że są przedmiotem naruszeń ustawodawstwa celnego,
- osób fizycznych lub prawnych, wobec których istnieją uzasadnione powody, by sądzić, że naruszają lub naruszyły ustawodawstwo celne,
- środków transportu, wobec których istnieją uzasadnione powody, by sądzić, że były, są lub mogą być wykorzystane z naruszeniem ustawodawstwa celnego.

Artykuł 5

Dostarczanie/powiadamianie

Na wniosek organu wnioskującego organ, do którego kierowany jest wniosek, zgodnie ze swoim ustawodawstwem, podejmie wszelkie niezbędne środki w celu:

- dostarczenia wszystkich dokumentów,
- powiadomienia o wszystkich decyzjach,

objętych niniejszym Protokołem, adresata zamieszkującego lub mającego swoją siedzibę na ich terytorium. W takim przypadku stosuje się art. 6 ust. 3 w takim zakresie, w jakim dotyczy to samego wniosku.

Artykuł 6

Forma i treść wniosku o pomoc

1. Wnioski, stosownie do niniejszego Protokołu, sporządzane są w formie pisemnej. Do wniosków dołączane są dokumenty niezbędne do zapewnienia zgodności z wnioskiem. Jeżeli wymagać tego będzie pilna sytuacja, mogą być przyjęte wnioski w formie ustnej, lecz muszą być one niezwłocznie potwierdzone w formie pisemnej.
2. Wnioski zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu zawierają następujące informacje:
 - a) organ występujący z wnioskiem;
 - b) wnioskowane działania;
 - c) przedmiot i uzasadnienie wniosku;
 - d) przepisy ustawowe, zasady i inne odnośne regulacje prawne;
 - e) możliwie dokładne i pełne wskazówki na temat osób fizycznych lub prawnych będących przedmiotem dochodzenia;
 - f) podsumowanie odpowiednich faktów oraz dochodzeń już przeprowadzonych, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w art. 5.

3. Wnioski są przedkładane w języku urzędowym organu, do którego kierowany jest wniosek, lub w języku akceptowalnym przez ten organ.

4. Jeśli dany wniosek nie spełnia wymogów formalnych, można żądać jego poprawienia lub uzupełnienia; równocześnie mogą być podjęte środki ostrożności.

Artykuł 7

Wykonanie wniosków

1. W celu realizacji wniosku o pomoc organ, do którego kierowany jest wniosek, podejmuje czynności w granicach swoich kompetencji i w ramach dostępnych środków, tak jakby działał na własny rachunek lub na wniosek innych organów tej samej Strony w drodze dostarczania informacji już posiadanych, prowadzenia właściwych dochodzeń lub organizowania warunków ich przeprowadzenia. Niniejsze postanowienie ma także zastosowanie do urzędu administracyjnego, do którego został skierowany wniosek przez organ, do którego kierowany jest wniosek, jeżeli nie może on działać na własny rachunek.

2. Wnioski o pomoc rozpatruje się zgodnie z prawem, zasadami i innymi instrumentami prawnymi Strony, do której kierowany jest wniosek.

3. Należycie upoważnieni urzędnicy jednej Strony mogą, za zgodą drugiej Strony i na warunkach przez nią ustalonych, otrzymywać od biura organu, do którego kierowany jest wniosek lub innego organu odpowiedzialnego wobec organu, do którego kierowany jest wniosek, informacje dotyczące działań, które naruszają lub mogą naruszać ustawodawstwo celne, które są potrzebne organowi wnioskującemu do celów niniejszego Protokołu.

4. Urzędnicy jednej Strony, za zgodą drugiej Strony i na warunkach przez nią ustalonych mogą uczestniczyć w dochodzeniach prowadzonych na jej terytorium.

Artykuł 8

Forma przekazywania informacji

1. Organ, do którego kierowany jest wniosek, przekazuje wyniki dochodzenia organowi wnioskującemu w formie dokumentów, uwierzytelnionych kopii dokumentów, sprawozdań i temu podobnych.

2. Dokumenty wymienione w ust. 1 mogą być zastąpione skomputeryzowanymi informacjami uzyskanymi w jakiegokolwiek formie w tym samym celu.

Artykuł 9**Wyjątki od obowiązku udzielania pomocy**

1. Strony mogą odmówić udzielenia pomocy w zakresie niniejszego Protokołu, jeśli mogłoby to:

- a) stwarzać prawdopodobieństwo naruszenia suwerenności Republiki Azerbejdżańskiej lub tego Państwa Członkowskiego, do którego zwrócono się o pomoc zgodnie z niniejszym Protokołem; lub
- b) stwarzać prawdopodobieństwo naruszenia porządku publicznego, bezpieczeństwa lub innych zasadniczych interesów, w szczególności w przypadkach określonych w art. 10 ust. 2; lub
- c) dotyczyć przepisów walutowych lub podatkowych innych, niż ustawodawstwo dotyczące należności celnych; lub
- d) naruszyć tajemnicę przemysłową, handlową lub zawodową.

2. Jeśli organ wnioskujący prosi o pomoc, której sam nie byłby w stanie udzielić, gdyby był o to proszony, zwraca na ten fakt uwagę w swoim wniosku. Decyzja w sprawie takiej prośby należy do organu, do którego kierowany jest wniosek.

3. Jeśli odmawia się udzielenia pomocy, decyzja i jej powody muszą być przekazane niezwłocznie organowi wnioskującemu.

Artykuł 10**Wymiana informacji i poufność**

1. Informacje przekazane w dowolnej formie zgodnie z niniejszym Protokołem mają charakter poufny lub zastrzeżony, w zależności od zasad mających zastosowanie dla każdej ze Stron. Są one objęte obowiązkiem zachowania tajemnicy służbowej i podlegają ochronie rozszerzonej na informacje podobne zgodnie z właściwym ustawodawstwem Strony, która je otrzymała, oraz odpowiednimi postanowieniami stosowanymi w odniesieniu do instytucji wspólnotowych.

2. Dane osobowe mogą być przekazywane jedynie, jeśli Strona, która je otrzymuje, zobowiązuje się do ochrony tych danych w sposób co najmniej równoważny ze sposobem, jaki do tego poszczególnego przypadku stosuje Strona, która je przekazuje.

3. Uzyskane informacje są wykorzystywane wyłącznie do celów niniejszego Protokołu. Gdy jedna ze Stron zamierza wykorzystać te informacje w innym celu, zwraca się najpierw o wyrażenie

pisemnej zgody przez organ, który je przekazał. Ponadto informacje te podlegają ograniczeniom nałożonym przez ten organ.

4. Ustęp 3 nie stanowi przeszkody w wykorzystywaniu informacji w postępowaniu sądowym lub administracyjnym wszczętym w wyniku nieprzestrzegania ustawodawstwa celnego. Właściwy organ, który dostarczył tych informacji, jest powiadamiany o takim wykorzystaniu.

5. Strony mogą wykorzystać jako dowód, w protokołach, sprawozdaniach i zeznaniach, jak również w trakcie postępowania i dochodzenia przed sądem, zebrane informacje i zbierane dokumenty, zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu.

Artykuł 11**Eksperci i świadkowie**

1. Urzędnik organu, do którego kierowany jest wniosek, może być upoważniony do występowania, w ramach udzielonego pełnomocnictwa, jako ekspert lub świadek w postępowaniu sądowym lub administracyjnym, dotyczącym spraw objętych niniejszym Protokołem, prowadzonym zgodnie z jurysdykcją drugiej Strony, i może przedstawiać takie przedmioty, dokumenty lub uwierzytelnione kopie, które mogą być potrzebne w takich postępowaniach. Wniosek o takie występowanie musi dokładnie określać, w jakiej sprawie, z jakiego tytułu i w jakim zakresie urzędnik będzie przesłuchiwany.

2. Uprawniony urzędnik korzysta z ochrony, jaką obowiązujące ustawodawstwo zapewniają urzędnikom organu wnioskującego na jego terytorium.

Artykuł 12**Koszty pomocy**

Strony zrzekają się wszelkich wzajemnych roszczeń o zwrot kosztów poniesionych w związku z realizacją niniejszego Protokołu, z wyjątkiem niezbędnych wydatków poniesionych na ekspertów i świadków oraz tłumaczy ustnych i pisemnych, którzy nie są zatrudnieni jako urzędnicy państwowi.

Artykuł 13**Stosowanie**

1. Stosowanie niniejszego Protokołu powierza się centralnym władzom celnym Republiki Azerbejdżańskiej, z jednej strony,

oraz właściwym służbom Komisji Wspólnot Europejskich, oraz w razie potrzeby, organom celnym Państw Członkowskich, z drugiej strony. Decydują one o wszelkich środkach praktycznych i uzgodnieniach niezbędnych do jego stosowania, uwzględniając postanowienia obowiązujące w dziedzinie ochrony danych. Mogą zalecić właściwym organom zmiany, jakie ich zdaniem powinny być wprowadzone do niniejszego Protokołu.

2. Strony zasięgają wzajemnie opinii, a następnie wzajemnie się informują o szczegółowych przepisach wykonawczych, które są przyjęte zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu.

Artykuł 14

Komplementarność

Bez uszczerbku dla art. 10, wszelkie umowy w sprawie wzajemnej pomocy, które zostały zawarte między jednym lub kilkoma Państwami Członkowskimi a Republiką Azerbejdżańską, nie naruszają postanowień wspólnotowych regulujących przekazywanie między właściwymi służbami Komisji Wspólnot Europejskich a organami celnymi Państw Członkowskich, jakichkolwiek informacji uzyskanych w sprawach celnych, które mogłyby być przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

AKT KOŃCOWY

Pełnomocnicy:

KRÓLESTWA BELGII,

KRÓLESTWA DANII,

REPUBLIKI FEDERALNEJ NIEMIEC,

REPUBLIKI GRECKIEJ,

KRÓLESTWA HISZPANII,

REPUBLIKI FRANCUSKIEJ,

IRLANDII,

REPUBLIKI WŁOSKIEJ,

WIELKIEGO KSIĘSTWA LUKSEMBURGA,

KRÓLESTWA NIDERLANDÓW,

REPUBLIKI AUSTRII,

REPUBLIKI PORTUGALSKIEJ,

REPUBLIKI FINLANDII,

KRÓLESTWA SZWECJI,

ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA WIELKIEJ BRYTANII I IRLANDII PÓŁNOCNEJ,

Umawiających się Stron Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej,

zwanych dalej „Państwami Członkowskimi”, oraz

WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ, EUROPEJSKIEJ WSPÓLNOTY WĘGLA I STALI, EUROPEJSKIEJ WSPÓLNOTY ENERGII ATOMOWEJ, zwanych dalej „Wspólnotą”,

z jednej strony, oraz

pełnomocnicy REPUBLIKI AZERBEJDŻAŃSKIEJ,

z drugiej strony,

spotykając się w Luksemburgu dwudziestego drugiego dnia kwietnia tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego szóstego roku w celu podpisania Umowy o partnerstwie i współpracy ustanawiającej partnerstwo między Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Azerbejdżańską, z drugiej strony, zwanej dalej „Umową”, przyjęli następujące teksty:

Umowę, w tym załączniki do niej, i następujący Protokół:

Protokół o wzajemnej pomocy między organami administracyjnymi w sprawach celnych.

Pełnomocnicy Państw Członkowskich i Wspólnoty oraz pełnomocnicy Republiki Azerbejdżańskiej przyjęli teksty Wspólnych deklaracji wymienionych poniżej, które są dołączone do niniejszego Aktu końcowego:

Wspólną deklarację dotyczącą akapitu dwunastego preambuły do Umowy

Wspólną deklarację dotyczącą art. 4 Umowy

Wspólną deklarację dotyczącą art. 6 Umowy

Wspólną deklarację dotyczącą art. 15 Umowy

Wspólną deklarację dotyczącą pojęcia „kontrola” znajdującego się w art. 25 lit. b) oraz w art. 36

Wspólną deklarację dotyczącą art. 35 Umowy

Wspólną deklarację dotyczącą art. 42 Umowy

Wspólną deklarację dotyczącą art. 55 Umowy

Wspólną deklarację dotyczącą art. 98 Umowy.

Pełnomocnicy Państw Członkowskich i Wspólnoty oraz pełnomocnicy Republiki Azerbejdżańskiej następnie wzięli pod uwagę oświadczenie rządu francuskiego w sprawie krajów i terytoriów zamorskich dołączone do niniejszego Aktu końcowego.

Pełnomocnicy Państw Członkowskich i Wspólnoty oraz pełnomocnicy Republiki Azerbejdżańskiej wzięli pod uwagę również następującą wymianę listów dołączoną do niniejszego Aktu końcowego:

Wymiana listów między Wspólnotą a Republiką Azerbejdżańską w odniesieniu do zakładania przedsiębiorstw.

Hecho en Luxemburgo, el veintidós de abril de mil novecientos noventa y seis.

Udfærdiget i Luxembourg, den toogtyvende april nitten hundrede og seksoghalvfems.

Geschehen zu Luxemburg am zweiundzwanzigsten April neunzehnhundertsechsunneunzig.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι δύο Απριλίου χίλια εννιακόσια ενενήντα έξι.

Done at Luxembourg on the twenty-second day of April in the year one thousand nine hundred and ninety-six.

Fait à Luxembourg, le vingt-deux avril mil neuf cent quatre-vingt-seize.

Fatto a Lussemburgo, addì ventidue aprile millenovecentonovantasei.

Gedaan te Luxemburg, de tweeëntwintigste april negentienhonderd zesennegentig.

Feito no Luxemburgo, em vinte e dois de Abril de mil novecentos e noventa e seis.

Tehty Luxemburgissa kahdentenäkymmenentenätoisena päivänä huhtikuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäkuusi.

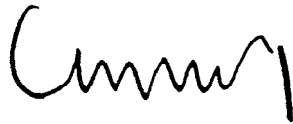
Som skedde i Luxemburg den tjugoandra april nittonhundra nittiosex.

Ијирми ики апрел мин доггуз јүз дохсан алтынчы ил тарихде Лүксембург шәһеринде имзаланмышдыр -

Pour le Royaume de Belgique

Voor het Koninkrijk België

Für das Königreich Belgien

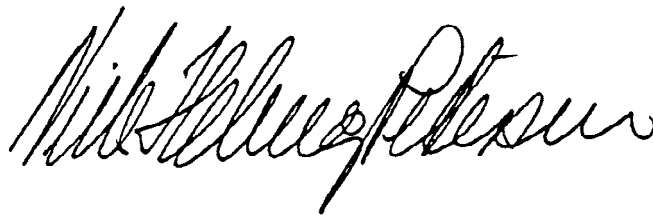

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

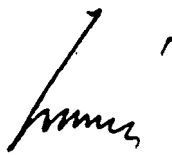
Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Diese Unterschrift verbindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

For Kongeriget Danmark

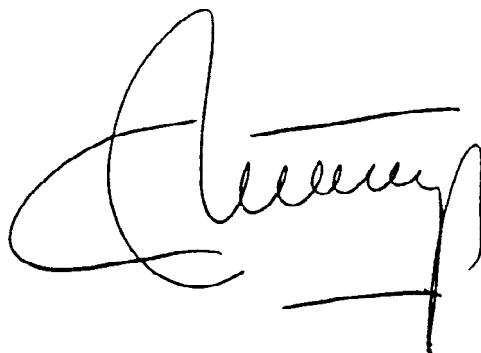
Für die Bundesrepublik Deutschland

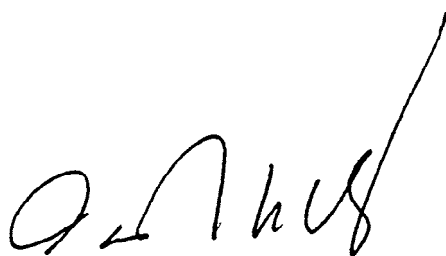
Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

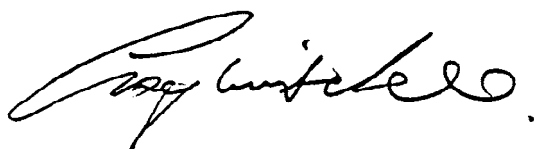

Pour la République française

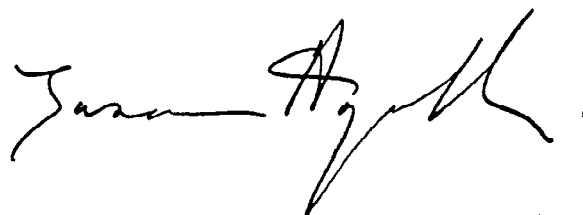

Thar ceann na hÉireann

For Ireland

Per la Repubblica italiana

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Final

Für die Republik Österreich

Calvin Johnson

Pela República Portuguesa

Time Game

Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland

Tanja Halonen

För Konungariket Sverige

Lene Hill-Wallin

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Malcolm Rifkin

Por las Comunidades Europeas

For De Europæiske Fællesskaber

Für die Europäischen Gemeinschaften

Για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες

For the European Communities

Pour les Communautés européennes

Per le Comunità europee

Voor de Europese Gemeenschappen

Pelas Comunidades Europeias

Euroopan yhteisöjen puolesta

För Europeiska gemenskaperna

Juan Aguilar

АЗƏРБАЙҶАН РЕСПУБЛИКАСЫ АДЫНДАН

C. J. J. J.

Wspólna deklaracja dotycząca akapitu dwunastego preambuły

Strony potwierdzają, że akapit dwunasty w preambule do niniejszej Umowy nie zawiera żadnych sugestii co do krajów innych niż Azerbejdżan, do których powinny być przesyłane tranzytem produkty energii.

Wspólna deklaracja dotycząca art. 4

Badając zmieniające się okoliczności w Republice Azerbejdżańskiej, przewidziane w art. 4, Strony omawiają istotne zmiany, które mogą mieć znaczny wpływ na przyszły rozwój Azerbejdżanu. Mogłoby to obejmować przystąpienie Azerbejdżanu do WTO, Rady Europy lub innych instytucji międzynarodowych bądź przystąpienie do regionalnej unii celnej lub jakiegokolwiek regionalnego porozumienia integracyjnego pod dowolną postacią.

Wspólna deklaracja dotycząca art. 6

Jeżeli Strony uzgadniają, że okoliczności uzasadniają przeprowadzenie spotkań na najwyższym szczeblu, mogą być one zorganizowane za zasadzie *ad hoc*.

Wspólna deklaracja dotycząca art. 15

Do chwili przystąpienia Republiki Azerbejdżańskiej do WTO Strony prowadzą konsultacje w ramach Komitetu Współpracy na temat ich polityki w zakresie kontyngentu taryfowego, w tym zmian ochrony taryfowej. Konsultacje te są w szczególności zalecane przed podwyższeniem poziomu ochrony taryfowej.

Wspólna deklaracja dotycząca pojęcia „kontrola” znajdującego się w art. 25 lit. b) i w art. 36

1. Strony potwierdzają, że zdają sobie wzajemnie sprawę, że kwestia kontroli zależy od okoliczności faktycznych danego przypadku szczególnego.
 2. Na przykład przedsiębiorstwo jest uważane za „kontrolowane” przez inne przedsiębiorstwo i tym samym stanowi filię tego pierwszego, jeśli:
 - to drugie przedsiębiorstwo posiada bezpośrednio lub pośrednio większość praw głosu, albo
 - to drugie przedsiębiorstwo ma prawo powoływać lub odwoływać większość członków organu administracyjnego, organu zarządzającego lub organu nadzorczego oraz jeśli jest ono jednocześnie udziałowcem lub członkiem filii.
 3. Obie Strony uważają, że kryteria wymienione w ust. 2 nie są wyczerpujące.
-

Wspólna deklaracja dotycząca art. 35

Sam fakt wymagania wizy od osób fizycznych niektórych Stron, a nie innych, nie jest uznawany za znoszący lub naruszający korzyści wynikające z odrębnego zobowiązania.

Wspólna deklaracja dotycząca art. 42

Strony uzgadniają, że do celów niniejszej Umowy własność intelektualna, przemysłowa i handlowa obejmuje w szczególności prawa autorskie, w tym prawa autorskie programów komputerowych, a także prawa pokrewne, prawa odnoszące się do patentów, wzorów przemysłowych, oznaczeń geograficznych, w tym nazw pochodzenia, znaków towarowych i usługowych, topografii obwodów scalonych, jak również ochronę przed nieuczciwą konkurencją określoną w art. 10bis Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej i ochronie informacji niejawnych dotyczących *know-how*.

Wspólna deklaracja dotycząca art. 55

Postanowienia art. 55 ust. 3 nie wymagają od obu Stron dostarczania informacji o charakterze poufnym.

Wspólna deklaracja dotycząca art. 98

1. Strony uznają, że do celów prawidłowej interpretacji i właściwego stosowania w praktyce niniejszej Umowy, określenie „szczególnie pilne przypadki” zawarte w art. 98 niniejszej Umowy, oznacza przypadki materialnego naruszenia niniejszej Umowy przez jedną ze Stron. Materialne naruszenie Umowy polega na:
 - a) odrzuceniu niniejszej Umowy, które jest nieusankcjonowane przepisami ogólnymi prawa międzynarodowego;
lub
 - b) pogwałceniu istotnych elementów niniejszej Umowy wymienionych w art. 2.
 2. Strony uzgadniają, że „odpowiednie środki” określone w art. 98 to środki podjęte zgodnie z prawem międzynarodowym. Jeśli jedna ze Stron podejmie jakiś środek w przypadku szczególnie pilnym, przewidzianym w art. 98, druga ze Stron może skorzystać z procedury rozstrzygania sporów.
-

Oświadczenie rządu francuskiego w sprawie krajów i terytoriów zamorskich

Republika Francuska zauważa, że Umowa o partnerstwie i współpracy z Republiką Azerbejdżańską nie ma zastosowania do krajów i terytoriów zamorskich stowarzyszonych ze Wspólnotą Europejską zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską.

WYMIANA LISTÓW**między Wspólnotą a Republiką Azerbejdżańską w odniesieniu do zakładania przedsiębiorstw***A. List Rządu Republiki Azerbejdżańskiej*

Szanowny Panie,

Powołuję się na Umowę o partnerstwie i współpracy, paraflowaną dnia 19 grudnia 1995 r.

Jak to już podkreślałem w trakcie negocjacji, Republika Azerbejdżańska przyznaje, pod pewnymi względami, przedsiębiorstwom wspólnotowym zakładanym i prowadzącym działalność w Republice Azerbejdżańskiej, traktowanie uprzywilejowane. Wyjaśniałem, iż środek ten jest wyrazem polityki Republiki Azerbejdżańskiej, aby promować wszelkimi sposobami zakładanie wspólnotowych przedsiębiorstw w Republice Azerbejdżańskiej.

Mając to na względzie, rozumiem, iż w okresie biegnącym od dnia paraflowania niniejszej Umowy do daty wejścia w życie odnośnych artykułów dotyczących zakładania przedsiębiorstw, Republika Azerbejdżańska nie przyjmie żadnego środka lub regulacji, które w porównaniu z sytuacją istniejącą w dniu paraflowania niniejszej Umowy, mogłyby spowodować lub pogorszyć dyskryminację przedsiębiorstw wspólnotowych w porównaniu z przedsiębiorstwami azerbejdżańskimi lub przedsiębiorstwami z państw trzecich.

Byłbym zobowiązany za potwierdzenie otrzymania niniejszego listu.

Proszę przyjąć, Szanowny Panie, wyrazy mojego najwyższego poważania.

W imieniu Rządu Republiki Azerbejdżańskiej

B. List Wspólnoty Europejskiej

Szanowny Panie,

Dziękuję za Pana pismo z dzisiejszą datą, o następującej treści:

„Powołuję się na Umowę o partnerstwie i współpracy, paraflowaną dnia 19 grudnia 1995 r.

Jak to już podkreślałem w trakcie negocjacji, Republika Azerbejdżańska przyznaje, pod pewnymi względami, przedsiębiorstwom wspólnotowym zakładanym i prowadzącym działalność w Republice Azerbejdżańskiej, traktowanie uprzywilejowane. Wyjaśniałem, iż środek ten jest wyrazem polityki Republiki Azerbejdżańskiej, aby promować wszelkimi sposobami zakładanie wspólnotowych przedsiębiorstw w Republice Azerbejdżańskiej.

Mając to na względzie, rozumiem, iż w okresie biegnącym od dnia paraflowania niniejszej Umowy do daty wejścia w życie odnośnych artykułów dotyczących zakładania przedsiębiorstw, Republika Azerbejdżańska nie przyjmie żadnego środka lub regulacji, które w porównaniu z sytuacją istniejącą w dniu paraflowania niniejszej Umowy, mogłyby spowodować lub pogorszyć dyskryminację przedsiębiorstw wspólnotowych w porównaniu z przedsiębiorstwami azerbejdżańskimi lub przedsiębiorstwami z państw trzecich.

Byłbym zobowiązany za potwierdzenie otrzymania niniejszego listu.”

Potwierdzam otrzymanie powyższego listu.

Proszę przyjąć, Szanowny Panie, wyrazy mojego najwyższego poważania.

W imieniu Wspólnoty Europejskiej